Şirketi Hayriyeden

Kara vasıtalarının kifayetsizliği sebebile, Bebek, Arnavutköy, Kuruçeşme, Ortaköy, Beşiktaş ve Köprü arasında günde 42 sefer tertib edilmiştir. Sayın yolcularımız bu iskelelerde her yarım saatte vapur bulabilirler.

AKŞAM

Münakalât Vekili bugün Aziziye tünelinde tedkikat yapıyor

Sene 23 — No. 7989 — Fiatı her yerde 5 kuruş CUMARTESİ 18 Kânunusani 1941 Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Romanyadaki hazırlıkların sebebi ve gâyesi her doğru mantığa göre ne olabilir?

İtalya ayakta durduğu müddetçe bir kısım İngiliz kuvvetlerini Akdenizde tutuyordu. Hattâ harbin başında İtalya tayyareleri, donanma ve Afrikadaki ordusile İngiltere için Almanyadan daha yakın, daha tesirli bir düşman halindeydi. Buna karşılık İngiltere, donanmasının mühim kısmını, bir çok hava kuvvetlerini ve büyük bir orduyu Akdenize göndermeğe mecbur kaldı. Bu kuvvetler ne kadar olsa İngilterenin Almanyaya karşı taarruz ve müdafaa kudretinden ayrılmış kıymetli parçalardı.

Şimdi İtalya Akdenizde yok oluyor. Ardı sıra gelen hezimetler İtalyayı ya içinden yıkacak, yahud çaresiz bırakarak ayrı sulha mecbur edecektir. İtalya harpte müessir bir unsur olarak ortadan kalkarsa Akdenizdeki İngiliz kuvvetleri boş kalacaktır. İngiliz donanması, İngiliz tayyareleri hep birden İngilterenin Almanyaya karşı müdafaa ve taarruz kabiliyetini mühim nisbette çoğaltmağa gideceklerdir. Mısırda kabiliyetini isbat etmiş olan üç yüz bin kişilik Britanya ordusu boş kalarak başka istikametlere teveccüh edebilecektir.

İtalyanın mağlûbiyeti bu suretle Almanyayı yalnız bir müttefikten mahrum bırakmak itibarile değil, İngiltereyi Akdenizde tamamen serbes hale soktuğu için yeni bir felâket olabilir. Akdenizdeki bütün İngiliz ağırlığının Garp cephesine ilâve edilmesi her halde Almanyanın hoşuna gidemez. Almanya böyle bir vaziyete kolay kolay boyun eğmek istemiyecektir.

Başka bir tehlike daha vardır: İşsiz kalan tecrübeli Yakın şark İngiliz ordusu Arnavutluk zaferinden dönecek Yunan ordusile birlikte bu sefer muhtemel bir Alman tehlikesine karşı Selânikte Almanyanın o kadar korktuğu cepheyi tesis edebilirler. Geçen harpte Almanya o cepheden yıkılmıştı. Bu defa da İngilterenin müstakbel büyük kıta taarruzunun nüvesi orada teşekkül edebilir.

Eğer Almanya denildiği gibi Romanyaya büyük mikdarda asker yığıyorsa hazırlığının sebebi ve gayesi ancak bu olabilir: İtalyanın aradan çekilmesi ihtimali karşısında Akdenizi boş bırakmamak ve Selânikte bir İngiliz cephesi kurulmasına engel olmak.

İtalya sulha mecbur olduğu takdirde Almanya, İngiliz hava ve deniz kuvvetlerinin Garp cephesine gitmiyerek yine Akdenizde kalmağa mecbur olmaları için kendisine Akdenizde hava ve deniz üsleri yapmak istiyecektir. Bu bakımdan öyle zannedilebilirki İtalya yıkılınca Almanya Fransayı cenuba kadar işgal ederek Marsilya ve Toulon limanlarına el koymak istiyecektir. Almanyanın şimdiden Fransayı ümidsiz bir harekete sevkedecek şeklide sıkıştırmaması İtalya harbe devam ettiği müddetçe Fransayı yeni bir düşman olarak Afrikada tekrar harbe sokmamak içindir. Fakat İtalya kaybolunca Afrikadaki Fransız kuvvetleri Almanya için bir tehlike olmaktan çıkar. İşte o zaman Almanyanın bir taraftan garbî Akdenizde Fransız limanlarını işgal etmesi, diğer taraftan şarkî Akdenizde Selâniğe inmek istemesi beklenebilir.

Romanyaya bu kadar çok Alman askeri geliyorsa, bunun se-

Necmeddin Sadak

(Devamı 7 nci sahifede)

Libyada Bardia'da İngiliz deniz kuvvetlerinin ateşile harap olan bir kışla

Hava taarruzlarında vukubulacak yangınlara karşı tedbirler alınıyor

Yeni lâyihaya göre hükûmet lüzum gördüğü ahşap evleri istimlâk suretile yok edecektir

Ankara 17 (Telefonla) — Haber verildiğine göre hükûmet mühim bir kanun lâyihası hazırlamaktadır. Hava taarruzları dolayısile vuku bulacak yangınlara karşı tedbirler alınmasına dair olan bu kanun lâyihasına göre hükûmet lüzum gördüğü takdirde şehir ve kasabalardaki ahşap evleri istimlâk etmek suretile ortadan kaldıracaktır.

Ingiliz Hava Nazırının bir nutku

«Hava kuvvetlerimiz bu yıl zafer yolunu açacak» diyor

Londra 17 (A.A.) — Glasgow üniversitesi talebesine hitap eden Hava Nazırı Archibald Sinclair bilhassa şunları söylemiştir:

Geçen senenin karanlık aylarında bu memleketi katî bir istilâdan ve pek vahim bir hezimet tehlikesinden kurtaran İngiliz hava kuvvetleri olduğuna şüphe yoktur. Almanyanın ve İtalyanın hayatî noktalarına İngiliz hava kuvvetlerinin gittikçe ağır darbeler indireceğinden ve bu sene zafer yolunu açacağından katiyen eminim. Bu yol bu senenin içinde açılacaktır. Senenin sonunda zafer yolunu önümüze açık bulacağımıza katiyen kaniim.»

Nazır şunları ilâve etmiştir: «Harp tarihinde en mühim kararlardan biri iki sene evvel İngiltere sekiz mitralyözlü ve ateş kuvvetleri Alman ve İtalyan tayyarelerine faik av tayyareleri inşa etmeğe karar verdiği zaman ittihaz edilmiştir.

Hava ordusunun inkişafına yardım eden diğer âmillerden bahseden Sinclair birkaç sene evvel Mont - Everest üzerinde takriben 26 bin kadem irtifaında yapılan uçuşu hatırlatmıştır. Nazır bir kaç hafta evvel Spitfire tipinde bir tayyarenin Heinkel 113 tipinde son model iki Alman tayyaresini 93 bin kadem yüksekliğinde yakaladığını ifşa etmiştir.

Sinclair, İngiltere hükûmetinin sekiz mitralyözlü av tayyarelerinden başka yeni tip tayyareleri de inkişaf ettireceğini söylemiş ve faaliyet sahaları geniş iki motörlü en yeni tipte av tayyarelerinin yakında hizmete gireceğini haber vermiştir.

Vekiller Heyeti

Ankara 17 (A.A.) — İcra Vekilleri heyeti bugün saat 16 da Başvekil Dr. Refik Saydamın riyaseti altında Başvekâlette haftalık mutat toplantısını yapmıştır.

Almanya - İtalya

Yüksek şahsiyetler arasında görüşme şayiası tekzib ediliyor

Roma 17 (A.A.) — Stefani: İtalyan ve Alman yüksek şahsiyetleri arasında görüşmeler yapıldığına dair ecnebî memleketlerde dolaşan şayialar asılsızdır.

Alman-Bulgar ittifakı mı?

Yeni ittifak müzakerelerine zemin hazırlanıyor

Belgrad 17 (A.A.) — Bulgaristanın Berlin elçisi B. Draganof, Sofyaya gitmek üzere bugün Yugoslavyadan geçmiştir.

B. Draganof, Belgrad gazetelerine yaptığı beyanatta, Bulgaristan ile Almanya arasında yeni ittifak müzakeerlerine zemini hazırlamak üzere gittiğini söylemiştir.

Izmirde satın alınacak şirketler

Almanya, murahhasların Belçikadan çıkmalarına izin vermiyor

İzmir 17 (Telefonla) — İzmir elektrik ve tramvay şirketi ile su şirketinin satın alınması etrafında görüşmek üzere mezkûr şirketler murahhaslarını Ankaraya davet etmiştir. Fakat bu şirketlerin murahhasları hâlen Belçikada bulunmaktadır ve Almanya bu murahhasların Belçikadan çıkmalarına müsaade etmemektedir.

Büyük bir deniz harbi olacakmış

Bir Amerikan Amiralı İngiltereye geniş yardım istiyor

Champaign (İllinois) 17 (A.A.) — İllinois üniversitesinde bir nutuk söylemiş olan amiral Yates Stirling bilhassa demiştir ki: «Biz şimdi harbin içindeyiz. Kanaatime göre Amerikan donanması İngiltereye gönderilen malzemeye refakat için Atlas Okyanusunda toplanmalıdır.»

Stirling, Almanların ve İtalyanların Yutland muharebesini andıran bir şekilde İngiliz donanmasına müthiş taarruzlarda bulunacaklarını söylemiştir. Amiral şunları ilâve etmiştir:

«İngiliz donanması kâfi miktarda tayyareye ve müdafaa vasıtalarına malik olmak şartile böyle bir taarruza mukavemet edebilir. Amerika ona tayyare vermek istiyor. Fakat tayyare imal etmek kâfi değildir. Bu tayyarelerin İngiltereye salimen gitmesi lâzımdır. İşte Atlas Okyanusundaki Amerikan filosunun vazifesi bunu temin etmekten ibarettir. İlk hedefimiz Hitlerin hezimeti olmalıdır. Büyük Okyanusta pek meşgul bulunursak Hitlerin eline iyi bir fırsat vermiş oluruz. İngiltere kazanacak olursa Japonyanın şimdi kazandıklarını geri almak mümkündür.»

Amerika Bahriye Nazırının beyanatı

Washington 17 (A.A.) — Bahriye Nazırı B. Knox İngiltereye yardım kanun lâyihasını bugün mebusan meclisi hariciye encümeninde müdafaa ederek bilhassa demiştir ki:

«Önümüzdeki senelerde, mihver Birleşik Amerika donanmasına zırhlılardan denizaltılarına kadar bütün harb gemilerinde adetce tefevvuk edecektir. Mihverin donanmasında en kuvvetli tezayüd denizaltılarında

(Devamı 7 nci sahifede)

Dikkatler:

Ey gramerciler, lûgatçiler, üniversiteciler!...

16 cildlik bir «İnönü Ansiklopedisi» hazırlanacak.

Devrimiz, gelecek nesillere karşı, bununla daima iftihar duyacaktır.

Fakat böyle muazzam bir ansiklopedi, gramerimizin yazılmasına, lûğatimizin istikrarına, ismi haslar davasının halline, ıstılah lûgatçelerinin bitmesine bağlıdır.

Bu unsurlar tamamlanmaksızın o kül tasavvur edilemez.

Öyleyse:

Ey gramerciler, lûgatçiler, üniversiteciler!... Geceyi gündüze katınız... Elinizi çabuk tutunuz!

BU SABAHKi TELGRAFLAR

B. Churchill'in dün geceki mühim nutku

Istilâya karşı iyi hazırlandık

B. Hitlerin tehditlerinden asla korkmuyoruz

Londra 18 (Radyo, bu sabah saat dokuzda) — İngiliz Başvekili B. Churchill dün akşam Glaskov şehrinde mühim bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki: İngiltere Amerikadan gördüğü ve göreceği daha büyük yardımlar, müdafaa tertibatını kuvvetlendirmesi ve Mısır ile Libyada kazandığı muvaffakıyetler sayesinde yeni seneye daha kuvvetli olarak girmiştir. Mısır ve Libyadaki zaferlerimiz, harbin idaresinde büyük bir inkılâp yapmıştır. 1941 senesi hâdiselerini daha büyük avantajlarla karşılayacağız. Libyada taarruzumuz hayal ve tahminlerimizin fevkinde muvaffak olmuştur. 80 bin esir aldık ve daha da yenilerini alacağız. Uğradığımız pek cüzi zayiat mukabilinde 8-9 İtalyan fırkası imha edilmiştir. Bu muvaffakıyeti doğuran hareket, tehlikeli idi, fakat zahmete değerdi. İngiltere, Avrupada müstebidlere yolu kapamaktadır. Kati neticeden aslâ şüphemiz yoktur. İngiltere, insaniyete karşı vazifesini yapıyor. İstilâya karşı çok iyi hazırlandık.

B. Churchill, B. Hitlerin İngiltereyi yolu üzerinden silip atmak istediği, Avrupad 8-10 memleketi tahakkümü altında tuttuğunu söyledikten sonra devamla demiştir ki:

— Fakat bu memleketlerde ve hattâ İtalyada Hitlerizme karşı nefret artıyor. Bu nefreti, birçok seneler ve hattâ asırlar silemiyecektir. B. Hitlerin tehdidleri bizi korkutmuyor. Geçen temmuzda, ve eylûlde İngiltereyi istilâ teşebbüsünü zor bulan Hitler, ilkbaharda bunu daha kolay bulamıyacaktır.»

Müteakiben B. Churchill, bu nutku irad ederken yanında oturan B. Rooseveltin şahsî mümessili B. Hopkingse dönerek gösterdiği yardımdan dolayı Amerikaya İngiliz milletinin minnettarlığını hararetli bir lisanla beyan etmiştir.

Amerikanın yeni Londra sefiri

Nevyork 17 (A.A.) — New - York Times gazetesine Vaşingtondan şu haber veriliyor: «Reisicümhurla sıkı münasebeti olan mahfillerde öğrenildiğine göre Cenevre beynelmilel iş ofisinin eski direktörü John Vinant Reisicümhur Roosevelt tarafından Kennedy'nin yerine Amerikanın İngiltere elçiliğine tayin edilmiştir.

Yunanlılar 1000 esir aldılar

Esirler arasında birçok zabit ve bir miralay da var

Atina 18 (Radyo: Bu sabah saat dokuzda) — Dün muvaffakıyetimizle neticelenen harekât esnasında müstahkem mevziler zaptettik ve düşmandan aralarında birçok zabit olmak üzere 1000 esir aldık. Esirler arasında, ahiren Arnavutluğa gelen 7 nci fırkaya mensup 78 nci alay kumandanı albay Melegetti de vardır.

Asker dolu iki büyük İtalyan vapuru batırıldı

Londra 18 (A.A.) — B.B.C.: Dün akşam Atina radyosu, Adriyatik denizinde asker yüklü 15254 tonluk Ligurya ve 20,000 tonluk Lombardia İtalyan vapurlarının Adriyatik denizinde torpillenerek batırıldığını söylemiştir. Yunan matbuat müsteşarlığının tebliğine göre son günlerde Arnavutlukta yakalanan İtalyan esirleri bu vapurlar ile Brendiziden Arnavutluğa giderlerken yolda torpillendiklerini söylemşilerdir. Bu iki vapurun İngiliz cüzütamları tarafından batırıldığına dair henüz Londraya malûmat gelmemiştir.

B. Roosevelt'in beyanatı

"İngiltereye yardım projesinde tadilâta taraftar değilim,,

Londra 18 (A.A.) — B.B.C.: Vaşingtondan bildirildiğine göre dün B. Roosevelt gazeteciler konferansında yardım projesinde tadilât yapılmasına taraftar olmadığını söylemiştir. Bir gazeteci B. Roosevelte kongrenin kendisine İngiliz ve Fransız donanmalarını satın almak salâhiyetini verip vermiyeceğini sorunca B. Roosevelt gülerek:

— Kongre, bana Alman donanmasını da satın almak salâhiyetini verebilir. B. Roosevelt beyanatına devamla demiştir ki:

— Önümüzdeki aylarda birçok şeyler olabilir. Onun için tedbirlerimizi almalıyız. Emin olunuz ben tehlikeli bir işe girişmek arzusunda değilim.

Sovyet - Japon paktı mevzuu bahsolamaz

Moskova 17 (A.A.) — Umumi kanaate göre Sovyet - Japon paktının akti artık bahis mevzuu olamıyacaktır.

— Meslektaşlara tenzilât yok mu?...
— Siz de kadın şapkacısı mısınız?...
— Hayır, karikatürcüyüm!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Almanların hava faaliyeti az oldu

Kahire 17 (A.A.) — Umumi karargâhın tebliği: Cephelerdeki vaziyette bir değişiklik olmamıştır.

Londra 17 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği: Bugün düşmanın hava faaliyeti çok az olmuştur. Münferid bir tayyare bu sabah Kent eyaleti üzerine bir bomba atmışsa da ne hasar ne de insanca zayiat vardır.

Yine bu sabah erkenden bir düşman bombardıman tayyaresi İskoçyanın şimalinde avcılarımız tarafından denize düşürülmüştür.

Alman tebliği

Alman tayyarelerinin Maltada Valetta limanına taarruzu

Berlin 17 (A.A.) — Alman resmî tebliğinde bildirildiğine göre dün öğleden sonra Alman bombardıman tayyareleri Valletta limanına bazı İngiliz cüzütamlarına pek muvaffakıyetli hücumlarda bulunmuşlardı. 10 kânunusanide esasen ağır hasara uğrayan bir tayyare gemisine büyük bir orta çapta bir çok bombalar tam olarak isabet etmiştir.

Tersane mıntakasına da bir çok bombalar düşmüş ve bir ticaret vapuruna en büyük çapta bir bomba isabet etmiştir.

10 kânunusanide İtalyan - Alman taarruzu esnasında ağır surette hasara uğrayan Southampton ismindeki İngiliz kruvazörü de aldığı yaraların tesirile batmıştır.

Silâhlı keşif hareketleri esnasında şimali İskoçyanın garbinde ve İngilterenin garp sahilleri yanında seyreden ceman 13 bin tonluk üç İngiliz ticaret vapuru dün bombardıman edilmiştir.

Dün gece Alman hava teşekkülleri garbî İngilterede bir limana ve İngilterenin cenubunda bazı hedeflere muvaffakıyetle taarruz etmişlerdir.

17 kânunusani gecesi düşman hafif teşekküllerle Alman arazisi üzerinden uçmuş ve bir kaç yangın ve infilâk bombası atmıştır. Binalarda hafif hasarat husule gelmiştir. 15 kânunusanide ve dün düşman beş tayyare kaybetmiştir. 15 kânunusani akşamından bugüne kadar üç Alman tayyaresi üssüne dönmemiştir.

İtalyan tebliği

Bingazide topçu ve keşif kolları faaliyeti

İtalyada bir mahal 17 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 224 numaralı tebliği: Yunan cephesinde mevzii mahiyette harekât esnasında düşman mahsûs zayiata uğramıştır.

Bingazide topçu ve keşif kolları faaliyeti olmuştur. Şarkî Afrikada Gallabat mıntakasında normal topçu faaliyeti olmuştur.

Alman hava kuvvetlerine mensup bir bombardıman teşekkülü Alman ve İtalyan avcılarının refakatinde olarak birbirini takib eden dalgalar halinde Malta'da Valletta deniz üssünü şiddetle bombardıman etmiştir. Bu hareket azim ve cüretle yapılmıştır. Bundan evvelki taarruzlar neticesinde uğradığı hasarat dolayısile Maltaya iltica etmiş olan İllustrious tayyare gemisine büyük ve orta çapta bombalar isabet etmiştir. Bir kruvazörle bir vapur da ağır hasara uğramıştır. Tersane ve liman tesisatı pek isabetli endahtlarla müessir surette dövülmüştür. Bir Alman tayyaresi dönmemiştir.

29 ilkkânunda mahmuzlanmış olan ve 216 numaralı tebliğimizde zikredilen Yunan denizaltısının ismi Proteus'dür. Fransada inşa edilmiş olan bu denizaltı gemisi suyun sathında 700 ve daldığı zaman 930 ton hacminde idi. Sekiz torpil kovanı ve 102 milimetrelik bir topla mücehhez idi.

12/13 ikincikânun gecesi düşmanın Catana üzerine yaptığı hava akını esnasında hava müdafaa bataryaları 210 numaralı tebliğde zikredilenlerden başka bir düşman tayyaresi daha düşürmüşlerdir.

Torbalıda zelzele

İzmir 17 (Telefonla) — Bugün Torbalı kazası ile Değirmendere nahiyesinde beşer saniye süren oldukça şiddetli zelzeleler hissedilmiştir. Hasar yoktur.

İngiltereye yardım lâyihası

Müzakere gelecek hafta da devam edecek

Vaşington 17 (A.A.) — İngiltereye başka Amerikan harp gemilerinin verilip verilmiyeceği meselesi Harbiye Nazırı Stimson tarafından dün mebusan hariciye encümeninde yapılan beyanat üzerine hususî bir ehemmiyet kesbetmiştir. Stimson'un mülâhazaları encümende bugün beyanatta bulunacak olan Bahriye Nazırı Knox'un herkesçe malûm olan noktai nazarile tebarüz etmektedir.

Hariciye encümeni evvelce derpiş edildiği vechile müzakerelerine bugün nihayet vermiyecek ve önümüzdeki hafta bazı yüksek zevat tarafından yapılacak beyanata tahsis edilecektir. Amerikanın eski İngiltere sefiri Kennedy ile Willkie söz söyliyecek zevat arasında bulunmaktadır.

B. Wilkie'nin beyanatı

Nevyork 17 (A.A.) — B. Willkie radyoda söylediği bir nutukta demiştir ki:

«Ben Rooseveltin muarızı olmakla beraber bütün Amerikalıları bu vahim buhran anında onun talep ettiği geniş salâhiyetleri vermeğe davet ediyorum.»

Wilkie bundan sonra, Roosevelt tarafından İngiltereye yardım için teklif edilen kanuna itiraz eden sosyalist lideri Norman Thoması tenkit etmiş ve şu sözleri ilâve eylemiştir:

«— Şimdiki facianın karşısında sadece seyirci kalmakla Amerikanın yüksek hayat standardını muhafaza etmek imkânı yoktur. Diktatörlüklerin inhidamını takip edecek olan ticaretin artması, dünya piyasasının açılması ve sulh sayesindedir ki Amerika hakikî bir inkişafa mazhar olabilir.»

Hatipler yardım projesi lehinde

Vaşington 17 (A.A.) — İngiltereye yapılacak yardım hakkındaki kanun projesini tedkik eden mebusan meclisi hariciye encümeninde hatipler birbirini takip ederken diğer taraftan da hükûmet namına projeyi müdafaa edecek şahsiyetler proje lehinde mukni bir tez hazırlamışlardır. Lâyihanın kolladığı maksad hakkında ortada hemen hemen hiç bir tenkid kalmamıştır. Tenkid edilen şey bir şahsa yani reise bu kadar geniş selâhiyetler verilmesidir.

Kanun projesi hakkında mütalâa yürütenler, B. Cordell Hull tarafından yapılan beyanatın Amerika bitaraflığının sonunu kaydettiğini teslim eder gibi görünüyorlar. Amerika muharip olmamakla beraber öyle bir vaziyet almıştır ki artık bitaraflık mefhumu ile hukuku düveliin eski icapları Amerikanın müdafaası için lüzumlu görülen tedbirlerin alınmasına mâni olmamalıdır.

B. Hull tarafından söylenen «Bitaraflığın bizi uyuşturmasına ve müdafaamız için lüzumlu hareketler yapmaklığımıza müsaanaat etmesine müsaade etmiyeceğiz» sözleri Amerikanın vaziyetini çok güzel hülâsa etmektedir.

İşçi sigortası

Lâyiha, meclis encümenlerinde tedkik ediliyor

Ankara 18 — Kadın erkek bütün erkeklerin hukuk ve istikbalini temin edecek sigorta kanunu, Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni tarafından müstacelen tedkik edilmektedir. Lâyiha meclisin ilk toplantısına yetiştirilecektir. Kanuna göre Türk kadın işçisi gebelik anında tedavi altına alınacak ve doktorlar tekrar çalışmasına müsaade edinceye kadar evinde istirahat ederek yevmiyesini tam olarak alacaktır. Herhangi bir suretle kazaya uğrayan işçiler hakkında da ayni hüküm tatbik olunacaktır. İşçi öldüğü zaman erkek ise karısına ve çocuklarına tazminat ve ikramiye verilecektir. Projede ihtiyarlayan, çalışamıyacak bir hale gelen işçilerin tekaüdüğü hakkında da bir takım hükümler mevcuttur.

Adliye tayinleri

Ankara 17 (Telefonla) — Adliye Vekâleti hâkim ve müddeiumumiler arasında tayin ve terfileri ihtiva eden yeni bir kararname hazırlamıştır. Kararname yüksek tasdika arzedilmiştir.

Tütün satışları

Fiat düşüklüğüne sebebiyet verenlere ihraç esnasında lisans verilmiyecek

Vekâlet bir tebliğ neşretti

Ankara 17 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir :

Ege mıntakasında açılan tütün piyasasının inkişafı hükûmet tarafından çok yakın bir alâka ile takip edilmektedir.

Hükûmetin müdahale mübayaatı için tahsis ettiği dört milyon liraya ilâveten kendi sermayelerile de Yerli tütünler ve Türk tütün Limited şirketleri otuz altı yerde piyasaya hararetle iştirak etmektedirler.

Bundan başka İnhisarlar Vekâleti de kendi teşkilâtına bu yolda emirler vermiştir.

Piyasanın üçüncü gününde satış vaziyeti memnuniyet bahş görülmekte olup hükûmet satış ve fiatlerin bugünkü normal seyrini muhafaza etmesini temin için bütün alâkadarlar nezdinde katî tedbir ve teşebbüsleri almaktadır. Bu arada fiat kırmak hususunda her hangi bir hareket ve teşebbüse meydan verilmeyecek ve vaziyetin icap ettirdiği munzam tedbirler de zamanında alınacaktır.

İzmir 17 (Telefonla) — Tütün piyasasında satışlar ilk günlerdeki hararetini kaybetmiştir. Amerikan kumpanyaları piyasadan 2,5 milyon kilo kadar tütün satın aldıktan sonra mübayaalarını kısmışlardır. Buna sebeb olarak sevkıyat, sigorta işlerinde zorluk olduğunu ileri sürmektedirler.

Tütün mübayaa mümessilleri bugün ticaret müdürlüğünde bir içtimaa davet edilmişlerdir. İçtimada, mümessillere hükûmetin tedbirleri ve cihan tütün rekoltesinin vaziyeti hakkında izahat verilmiştir.

Toplantıda üzerinde durulan başlıca mevzuu tacirlerimizin fiat indirmeleri teşkil etmiştir. Bu arada, fiat düşüklüğüne sebebiyet verecek olanlara malların ihracı esnasında lisans verilmiyeceği de kendilerine bildirilmiştir.

Tayyare mezarlığı

İtalyanların Aladem meydanında 82 tayyare enkazı yatıyor

Londra 17 (A.A.) — Hava Nezaretinin istihbarat bürosu bildiriyor: Trablusta İtalyanların büyük Aladem tayyare meydanı bugün tayyare mezarlığı halini almıştır. Meydanda 82 İtalyan tayyaresinin enkazı yatmaktadır. Bu tayyarelerin ekserisi İngiliz hava kuvvetlerinin bombardımanlarile tahrip edilmiş ve nihayet İtalyanlar tayyare meydanını terkederken yakmışlardır. İngilizler geldiği vakit tayyare enkazı her tarafa dağılmış bulunuyordu. Yalnız bir hangarda yanmış 22 tayyare bulunmuştur. Bu tamirhanede 24 pervane. 12 motör, binlerce yedek parçalar ele geçmiştir İtalyanlar büyük bir elektrik fabrikasını sağlam olarak bırakmışlardır. Tayyare meydanının feci vaziyetine rağmen, Tobrukun uzun menzilli topları meydanı 12 sonkânun gecesi bombardıman etmiştir. Fakat hiç zayiat olmamıştır. Meydanın etrafında mebzul miktarda malzeme ve hatta mayi mahruk bulunmuştur. Bu, düşmanın nasıl acele ile kaçtığını gösterir.

Münakalât Vekili

Bugün Aziziye tünelini tedkik edecek

İzmir 17 (Telefonla) — Münakalât Vekili B. Cevdet Kerim İncedayı bugün denizyolları teşkilâtını tedkik etmiş; liman tesisatını, körfez vapurlarını da gördükten sonra Karşıyakadaki tersaneyi gezmiştir. Vekil öğleyin müstahkem mevki komutanı general Mahmud Bergü tarafından Orduevinde şerefine verilen ziyafette bulunmuştur.

Vekil öğleden sonra liman reisliğinde, posta, telgraf ve telefon idarelerinde tedkikler yapmış ve ihtiyaçlar üzerinde görüşmüştür. Akşam Vekil şerefine Ankara palasta Parti tarafından bir ziyafet verilmiştir.

Münakalât Vekili, bazı yerlerinde yağmurdan çöküntüler olan Aziziye tünelini görmek üzere yarın (bu gün) Çamlık istasyonuna gidecek ve pazartesi günü de Ankaraya dönecektir.

Mareşal Petain'in beyanatı

Paris 17 (A.A.) — Stefani: Mareşal Petain, New - York Times gazetesinin Vichy muhabirine beyanatta bulunarak Fransız inkilâbının hedeflerini şu noktalarla izah etmek kabil olduğunu söylemiştir: İş, sıhhatli aile, vatan sevgisi.

İnkilâb, içtimaî sınıfları kendi aralarında ahenkleştirmek suretile tedricen inkişaf edecektir.

Bir tekzib

Vichy 17 (A.A.) — Mareşal Pétainin yeni bir hükûmet kurması için nazırların istifalarını verdiklerine dair ecnebî matbuatta çıkan haberi Havas ajansı resmen tekzib etmektedir.

Mektebi bitiren Harbiyeliler

Dün Ankarada Atatürk'ün kabri önünde tazimle eğildiler

Ankara 17 (Telefonla) — Harp okulunu bitiren talebelerin şehrimizden ayrılmaları münasebetile bugün Ulus meydanında merasim yapılmıştır. Harbiyeliler saat 15 de başta muzika olduğu halde Ulus meydanına gelmişlerdir. İstiklâl marşını müteakip talebeden Kâni Doyran bir nutuk söylemiş ve Harbiyeliler Zafer âbidesini selâmlıyarak mekteplerine dönmüşlerdir.

Başta mektep komutanı kurmay albay Behzad Göker olduğu halde son sınıf talebelerinden bir grup Ebedî Şef Atatürkün muvakkat kabrini ziyaret ederek tâzimle iğilmişler ve kabre bir çelenk koymuşlardır.

Batırılan İrlanda vapurları

Dublin 17 (A.A.) — İrlanda meclisinin bir müzakeresi esnasında işçe nazırı Lemass İrlanda bayrağını taşıyan dokuz vapurun İrlanda sahili açığında batırılmış olduğunu ifşa etmiştir.

Işçe teşkilâtı

İki umumî müdürlük ile bir müşavere heyeti kurulacak

Ankara 18 — İşçe teşkilâtı, şubat başından itibaren faaliyete geçecektir. Teşkilâtın bir müsteşarlıkla idaresi fikrinden vaz geçilmiştir. Ticaret Vekâletine bağlı iki umum müdürlük ile bir müşavere heyeti teşkil edilmektedir.

Umum müdürlüklerden biri halkın gıda maddelerini temin ve kontrol, ikincisi de halkın hakiki ihtiyaçlarını tesbit etmekle meşgul olacaklardır. Müşavere heyeti azaları her vekâletten intihap edilecek birer azadan mürekkep olacaktır.

Ticaret vekili demiştir ki:

— Statü teşkilâtının esasları tamamen hazırlanmış bulunuyor. Meclisten salâhiyet almış bulunduğumuz cihetle, hazırladığımız esasları Vekiller heyetinin tasvibinden geçirdikten sonra meriyete koyacağız. Bu iş pek yakında halledilmiş bulunacaktır.

Gıda maddelerinin kontrolu

Ankara 17 (Telefonla) — Devlet şûrası umumî heyeti, Sıhhiye Vekâleti tarafından, gıda maddelerinin kontrolu hakkında hazırlanan nizamname projesini müzakereye başlamıştır. Proje, yüksek tasdika arzedilmek üzere yakında Başvekâlete verilecektir.

Fiat mürakabesi

Ankara 17 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti tarafından hazırlanan ve esaslarını evvelce bildirmiş olduğum fiat kontrolu hakkındaki talimatname bugünkü Resmî Gazetede neşrolunarak meriyete girmiştir.

Alman istilâ üslerine yeni bir akın

İngiliz tayyareleri güpegündüz taarruz ettiler

Londra 17 (A.A.) — İngiliz bombardıman tayyareleri bugün öğleden sonra güpegündüz Fransız sahilindeki Alman istilâ üslerine taarruz etmişlerdir.

Kent kontluğunun bir sahil şehrinin ahalisi İngiliz hava teşekkülünün av tayyarelerinin refakatinde denizi, aştığını görmüştür. Tayyareler pek yüksekten uçmakta idiler. Biraz sonra bir müddet devam eden ağır infilâkların gök gürültüsünü andıran sedaları işitilmeğe başlanmıştır.

Wilhelmshafen'e yeni bir akın

Londra 17 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği: Dün gece havanın çok fena ve fırtınalı olması İngiliz tayyarelerini Wilhelmshafen deniz üssünü bir kere daha taarruzlarına esaslı hedef ittihaz etmelerine mani olmamıştır. Bu taarruz geçen gecekinden daha hafif bir nisbet dahilinde yapılmış olmakla beraber azamî derecede muvaffakiyetli neticeler elde edilmiştir. İngiliz tayyareleri birçok yangınlar çıkarmışlar ve sonradan gelen tayyareler bilhassa garlardan biri ile petrol depoları mıntakasında yangının fevkalâde genişlemiş olduğunu bildirmişlerdir. Birçok infilâklar müşahede ettiren alevler fışkırmıştır.

Başka tayyarelerimiz de Emden Boulogne ve Calais doklarile Ostende bir demiryluna ve işgal altındaki Fransada bir tayyare meydanına taarruz etmişlerdir.

Bu harekâtta ancak beş tayyaremiz kaybolmuştur.

İngiltereye taarruzlar

Londra 17 (A.A.) — Alman tayyareleri dün gece taarruzlarını garbî İngilterenin bir mıntakası üzerine teksif etmişlerdir. Londra mıntakasında da düşman tayyareleri hafif bir faaliyet göstermişlerdir.

Düşman bombardıman tayyareleri dalgalar halinde bir kaç saat İngilterenin garbinde kâin bir şehrin üstünde uçarak evvelâ bir çok yangın bombaları, sonra da yüksek infilâklı bombalar atmışlardır. Bombalardan birkaçı hastane binasının memurlara tahsis edilen kısmına isabet etmiş ise de hastalar arasında zayiat olmamıştır.

Londrada iki kere tehlike işareti verilmiştir. İlki kısa sürmüş ve hâdisesiz geçmiştir. Biraz sonra verilen ikinci işarette hava müdafaa bataryaları Thames halicinden gelen düşman tayyarelerine karşı şiddetli bir ateş açmışlardır. Düşman tayyareleri bu baraj ateşi karşısında başka istikamete gitmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Arnavutlukta

Yunanlılar yeni bazı mevziler işgal ettiler

Atina 17 (A.A.) — Bütün Arnavutluk cephesinde Yunan faaliyeti devam etmektedir. Gelen son haberlere göre yağmakta devam eden kar geniş mikyasta harekâta mani olmakta, fakat mahallî ilerlemeler Yunan mevzilerini iyileştirmektedir. Hava açıldığı zaman mühim ilerleme mümkün olacaktır. Yunan resmî sözcüsü şu mütemmim malûmatı vermiştir:

Hatlarımızı ilerlettik ve cephenin cenup kısmında mühim tepeler aldık. Bir İtalyan keşif müfrezesini esir aldık. Bir düşman fırkası işsizlik ve takviyesizlik yüzünden gayet mühim bir mevkii bize terketmiştir. Kıtalarımız bu mevkii işgal etmiştir.

Atina 17 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Umumî emniyet nezareti tarafından 16 ikincikânun akşamı neşredilen resmî tebliğde memleket dahilinde sükûnet hüküm sürdüğü bildirilmektedir.

Alâkadar makamlar tarafından alınan mütemmim malûmata göre, İtalyanların İgumenitsa'dan çekilirken götürdükleri rehineler arasında eşraftan dört Yunanlının daha bulunduğu tesbit edilmiştir. Diğerleri gibi bunların da akıbeti meçhuldür.

Ali ile Veli

Köroğlu ve Dalgınoğlu

Ali — Meşhur riyaziyon gibi meşhur üdeba da bazan pek dalgın oluyor, Veli.

Veli — Bu sözü niçin söyledin?

— Burhan Cahid üstadımız dolayısile söyledim. Ne yaptı, biliyor musun?... Matbaamıza haber gönderdi: «Matbuat U. müdürlüğünün neşrettiği GAZETE ve MECMUALAR isimli eserde bizim Köroğlunun adı zikredilmemiş. Şuna takılın!» dedi. Bizde ismi geçen kitaba baktık. «K» harfinde hakikaten «Köroğlu» yok. Arzusunu yerine getirdik. Bunun üzerine, muharrirlerimizden biri dikkatimizi celbetti: «Aman, ne yaptınız? O gazetenin adı Yeni Köroğludur. Y harfinde arayın!» aradık. Var. Matbuat umum müdürlüğü hatâ etmemiş demek... Bu hâdiseye ne dersin?

— Herkesle lâtife eden Köroğlu bizim şakamıza darılmaz sanırım. Öyleyse isminin sonuna bir de Dalgınoğlu ilâve etsin derim!

Aliveli

Maltaya büyük bir taarruz yapıldı

İngilizler 10 Alman tayyaresini düşürdüler

İngiliz tayyareleri de Sicilyada Cataniaya tekrar taarruz ettiler

Kahire 17 (A.A.) — Orta Şark İngiliz hava kuvvetleri karargâhının tebliği: İngiliz bombardıman tayyareleri 15/16 sonkânun gecesi de Sicilyada Cataniaya tekrar taarruz etmişlerdir. Hedef üzerine varan ilk tayyare Catanianın cenubu garbisinde bir hangarda müthiş infilâk ve büyük bir yangın çıkarmıştır. Bu yangın taarruzun devam ettiği müddetçe sürmüş ve 80 kilometre uzaktan görülmüştür. Yangın, diğer tayyarelerin hedefi bulmasına yardım etmiştir. Bunlardan başka idare binalarında büyük bir yangın çıkarılmış ve Catanianın şarkında da diğer bir hangara ateş verilmiştir. Bu hangarda bir çok tayyarenin yandığı görülmüştür. Tayyare meydanının cenup çevresinde sıralanmış duran tayyareler arasında da infilâklar olmuştur. Bu mesut hâdiseden bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Garp çölünde Derneye taarruz edilmiştir. Bombalar kışlalara düşmüştür.

Avcılarımız mutad devriyelerine devam etmişler ve düşmana tesadüf etmemişlerdir.

Kuvvetli bir düşman tayyare filosu tarafından dün Malta üzerine çok şiddetli bir taarruz yapılmıştır. Alman Yünkers 87 ve Yünkers 88 tayyareleri Cr. 42 İtalyan tayyarelerinin refakatinde olarak limanı pike uçuşu ile bombardıman etmişlerdir. Avcılarımız düşmanla muharebe etmiş ve beş düşman tayyaresi tahrip edilmiştir. Diğer beş düşman tayyaresi de hava dafi toplarile düşürülmüştür. İngiliz hava kuvvetleri tesisatından hıçbiri hasara uğramamıştır. Fakat sivillere ait hususî emval büyük hasar görmüştür.

Malta 17 (A.A.) — Dün öğleden sonra Malta üzerine düşmanın yaptığı akın esnasında düşürüldüğü bildirilen on düşman tayyaresinden başka, üç tayyarenin muhakkak surette ve bir düşman tayyaresinin de muhtemel olarak hasara uğratıldığı öğrenilmiştir.

Ne demeli ?

«Zücaciye» tâbiri eskimiştir. Yeni nesil bunu anlamıyor. Telâffuzu bakımından da garip. Onun yerini «Cam eşya» tâbiri pekâlâ tutabiliyor.

«Züccaciye» **demeli;**

«Cam eşya» **demeli!**

AKŞAMDAN AKŞAMA

Bergson ve Marx

Kıymetli meslektaşımız Nadir Nadi son zamanlarda Cumhuriyet gazetesinde (N.) imzasile enteresan kronikler yazmaktadır. Bu baş harfin ona ait olduğunu faşederken kendisinden özür dilemek lâzım mıdır, bilmiyorum. Böyle lehte bir sırrın ifşasına o güzel fıkraların muharriri üzülmez sanırım.

Ancak genç arkadaşımın bir yazısile mutabık kalamadım: Bergson'a karşı hayranlığını ifade ederken onun şu cümlesini «maksud felsefeyse efkârı berceste kâfidir!» diye tebarüz ettiriyor.

«Zekâ, âlet yapıcı âletler bulmak kabiliyetidir.»

Ve, tefsir kabilinden ilâve ediyor: «Kuşlar yuva yapar; arılar, bir kısmı uzviyetlerinde mevcut bir takım ham maddelerle hendesî diyebileceğimiz muntazam petekler meydana getirirler; maymunların ve diğer bazı hayvanların da arada sırada âlete benzer bir şeyler kullandıkları görülür... Fakat hayvanlardaki hareket tarzlarının hiçbiri âlet yapıcı âletler bulmak kabiliyetine müncer olamıyor.. Petek, yuva, in, herhalde âlet yapıcı birer âlet değildir.»

Tefsir doğruysa da Bergson hakkında bir yazı yazarken onun hususiyetini tebarüze yarasın diye bu tek cümlenin seçilmesinde pek isabet yoktur sanırım.

Bu fikir, şayet Bergson'da berceste bir mısra halinde ise, kendinden evvel doğmuş ve ölmüş olan Marx da belli başlı nazariye istinatgâhı halindedir. «Kapital»de, istihsal âletlerinin cemiyet ve ferd üzerinde oynadığı büyük rol bâb bâb izah olunur. Marx: «Bir devrin medeniyet seviyesini anlamak için ne gibi istihsalâtta bulunduğunu değil, ne gibi âletlerle istihsalâtta bulunduğunu göz önünde tutmak lâzımdır.» tarzında mütalâaları —muhtelif veçhelerinden— bol bol söylemiştir. Onun, kendinden sonraki mütefekkirler, hattâ muarızları, düşmanları üzerinde dahi tesirleri malûmdur. Bu cümle de, Bergson'dan fazla Marx'a yakışıyor. Zira bunun «intuition» dan, «kalbin gözile şuurumuzdan geçenleri doğrudan doğruya sezme» den, yani Bergson'un banisi olduğu mezhepten ziyade Marx ve Engels'in «tarihî maddeciliği» ile alâkası var.

(N.) Kütübü Mukaddeseden bahsederken, Nuh vakasını Tevrattan değil de Kuran'dan ilk defa haber almış bir adamın intibaını veriyor. Maksadım bu kültürlü ve sezişli meslektaşıma târiz değildir. Bergson'un karakteristiğinin Türk matbuatında yanlış kalmamasını istedim.

■

Bu da bir "ne demeli?„

Evlâdı ölmüş bir anneyi, yahut eşini kaybetmiş bir insanı tâziyet için: «Başınız sağolsun!» demek ekserimizin âdetleri arasındadır. Çok hodbince ve çirkin bir temenni! Yani: «Gidene aldırma! Sen kendini düşün!» gibi bir şey... Teselli etmiyor, nisbet veriyor sanki...

Bu gibi vaziyetlerde: «Başınız sağolsun!»

dememeli;

Ya sadece ziyaret edip niçin geldiğini lisanı hal ile anlatmalı; ya dostunun matemine iştirak ettiğini birkaç cümleyle anlatmalı; yahut da «tâziyetlerimi arzederim!» tarzında bir şey

demeli!

(Vâ - Nû)

Konyada yapılacak cezaevi

Konya (Akşam) — Konyada yapılacak asrî cezaevinin ihalesi bitmişdir. Eski cezaevinin yıkılmasına ve yeni cezaevinin yapılmasına yakında başlanacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

Galatasaray karakolu

Yakında yıktırılarak cadde genişletilecek

Galatasaray karakolu binası Yerli Mallar pazarı ittihaz edilmek üzere Sümerbank tarafından satın alınmıştı. Ancak burada inşaat için şimdiki binanın geriye çekilmesi icab ediyordu. Bu maksadla kesilecek bina arasından bir kısmı Galatasaray lisesi bahçesine ilâve edileceğinden istimlâk masrafını Belediye ile Maarif Vekâleti müştereken verecekti. Senelerdenberi bu iş halledilemediğinden vilâyet İktisad Vekâletine müracaat etmiştir. Muvafakat cevabı geldikten sonra karakol ile yanındaki binalar istimlâk edilerek yıktırılacak, karakol arsası mektep bahçesine ilâve edilecek, cadde de kısmen genişliyecektir.

Belediye ile Maarif Vekâleti bu hususta mutabık kaldığından istimlâk işlerine hemen başlanacaktır.

Tek ekmek hazırlığı

Yeni ekmek bugünkü kadar gıdalı ve ucuz olacak

İstanbulda ne kadar ekmek çıkarıldığının anlaşılması için fırınların günde kaç ekmek çıkardıkları, değirmenlerin âzamî istihsal dereceleri tesbit edilerek netice Belediye tarafından Ticaret Vekâletine bildirilecektir. Diğer taraftan Yeşilköy tohum ıslah istasyonunun tek ekmek sistemi etrafında yaptığı tecrübe neticesi de hükûmete gönderilen bir raporda izah edilmiştir. Rapordaki malûmat, hükûmetin memleketin her tarafında tatbik etmek istediği tek ekmek sistemi için bir esas teşkil edecektir.

Haber aldığımıza göre tek ekmek yüzde kırkı çavdar, yüzde altmışı da buğday ununda imal edilecektir. Ancak buğday ununun yüzde kaçının sert, yüzde kaçının da yumuşak olacağı henüz belli değildir. Yapılan tedkikat neticesinde bu da tesbit edilirse çıkarılacak yeni ekmek şimdiki ekmeğin gıda evsafında, fakat daha ucuz olacaktır.

Satye binası dolayısile muhakeme altına alınanlar

Satye binasının satın alınması dolayısile muhakeme altına alınan Denizbank erkânı hakkında birinci ağır ceza mahkemesince verilen karar temyiz mahkemesi tarafından nakzedildiğinden dava evrakı yeniden şehrimize gelmiş ve müddeiumumilik tarafından tekrar ağır ceza mahkemesine verilmiştir. Bu davaya önümüzdeki pazartesi günü yeniden başlanacaktır.

Baro umumî heyeti bugün toplanacak

Üç hafta evvel toplanmış olan baro heyeti umumiyesi ruznamenin genişliği dolayısile toplantılarını celselere taksim etmişti. Bu celselerden biri de bugün öğleden sonra Halkevi salonunda aktedilecektir. Bugünkü toplantıda hesabatın tedkikile ve âzanın mesleki temennileri üzerinde münakaşalarla meşgul olunacaktır.

Pazarlıksız satış kontrolu şiddetlenecek

Mıntaka ticaret müdürü B. Said Rauf Parker pazarlıksız satış esasına göre satış yapmağa mecbur olan esnafın mallar üzerine satış fiatini gösteren etiket yapıştımadıklarını tesbit ettirmiş, bu gibiler hakkında kanuni takibata geçilmiştir. Pazarlıksız satış kontrolları tekrar şiddetlendirilecek, eşyası üzerine etiket koymayanlar cezalandırılacaktır.

Cam eşya fiatleri tedkik ediliyor

Bir kunduracı ve iki manifaturacı hakkında ihtikâr suçile takibat yapılıyor

Fiat mürakabe komisyonu bundan bir müddet evvel yaptığı tedkiklerin sonunda cam eşya fiatlerini tesbit etmiş, Ticaret Vekâletine bildirmişti. Fiat listesi Vekâletten tasdik edilip gönderilmediğinden fiatler ilân olunmamıştı.

Komisyon, son ay içinde fiatlerde hissolunacak derecede bir yükselme olduğunu görmüştür. Fiatler ihtikâr derecesinde yükseltildiğinden kanunî takibata geçmeye zaruret baş göstermiştir. Cam eşya fiatlerini yükseltenler takip edilecek, ihtikâr yapanlar cezalandırılacaktır.

3 tacir hakkında takibat yapılıyor

Bir kundura mağazası iki ay evvel 15 liraya sattığı kunduraların fiatlerini birdenbire 18 liraya çıkarmış, iki manifatura mağazasının da ihtikâr yaptıkları görülmüştür. Bunlar hakkındaki tahkikat evrakı fiat mürakabe komisyonu tarafından ikmal edilmiş, üçü de cümhuriyet müddeiumumiliğine verilmiştir.

Ecza ithali için teşebbüsler

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti ecza depolarına Kızılay marifetile tıbbî ecza getirtmek için bir müddet evvel teşebbüste bulunmuştu. Bu eczaların henüz ithali kabil olamamış, piyasanın ecza vaziyeti ile İstanbul mıntaka ticeret müdürlüğü meşgul olmağa başlamıştır. Mıntaka ticaret müdürü B. Said Rauf Parker ecza ithalâtçıları ile temaslara geçmiştir. Temaslar neticesinde hazırlanacak rapor Ticaret Vekâletine gönderilecektir.

Buzhanelerdeki peynirler

Tüccar satışa çıkarmazsa müsadere edilecek

Buzhanelerde bekletilip fiat mürakabe komisyonu tarafından tesbit edilen fiatler beğenilmediğinden piyasaya çıkarılmıyan peynirlerin miktarı 17,000 tekeneden ibarettir. Mıntaka ticaret müdürlüğü buzhanelerde peynir saklayan tüccarlara ayrı ayrı tebligat yapmış, peynirlerini piyasaya çıkararak satmalarını istemişti. Tüccarlar müdürlüğün bu teklifine rağmen henüz peynirlerini piyasaya çıkarmamışlardır.

Ticaret Vekâletinden mıntaka ticaret müdürlüğüne gelen bir telgrafta peynirlerini piyasaya çıkarıp satmayan tüccar mallarının buzhanelerde müsadere olunacağı bildirilmiştir. Mıntaka ticaret müdürlüğü keyfiyetten peynir tüccarlarını haberdar etmiştir. Bu ikaza rağmen peynirlerini satışa çıkarmayan tüccarın peyniri müsadere olunarak satılacaktır.

Çatalca cinayeti muhakemesi

Müddeiumumî hafifletici sebeblerden bahsetti

Üç ay kadar evvel Çatalcanın Manastırtepe mevkiinde bir bostanda geçen cinayetin muhakemesi dün birinci ağır ceza mahkemesinde son safhasına gelmiştir. Hadise şudur:

Hüseyin Ercan isminde on yedi yaşlarında genç bir köylü, Manastırtepede Bayramın bostanından geçerken bir salatalık kopararak yemeğe koyulmuş, bu sırada bahçıvan Bayram gelerek Hüseyine çıkışmış ve ondan habersiz salatalık çaldığını iddia ederek bir de tokat vurmuştur.

İşte bu tokat genç köylüyü tehevvüre getirmiş ve Hüseyin üzerindeki tabancasını çekerek üç el ateş edip Bayramı öldürmüştür. Bu cihet mahkemece dinlenen on şahidle sabit olmuştur.

Dünkü celsede müddeiumumi B. Ferîdun Bagana iddiasını serdederek, köylerde böyle bostandan bir salatalık koparıp yemenin hırsızlık mahiyetinde telâkki olunamıyacağını, buna rağmen bahçıvan Bayramın suçlu genç köylüyü tokatlamak suretile tahrik ettiği ve yaşının da henüz on sekizi ikmal etmemiş olması gözönünde tutularak ceza verilmesini istedi. Mahkeme, kararın tefhimi için muhakemeyi başka güne talik etti.

İstimlâk işleri hakkında Belediye mütalea-sını bildirecek

Hükûmetin bütün istimlâk işlerini bir kanunun çerçevesi içine alarak bunları birleştirmeğe karar verdiğini ve yeni bir kanun lâyihası hazırlıyacağını yazmıştık. Yeni kanun lâyihasının tanzimi için alâkadarların mütalâası sorulmuştur. Bu arada İstanbul Belediyesinin de fikri sorulduğundan Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar dün Belediye istimlâk müdürlüğünde meşgul olmuştur. Bu meşguliyet sırasında bugünkü istimlâk kanununun tatbikinde görülen müşküllerden dolayı hangi maddelerin tadili lâzım geldiği de tesbit edilmiştir. Belediye mütalâasını bir raporla Vekâlete bildirecektir.

Bir gemi demirini taradı

Sirkeci rıhtımında bağlı bulunan Yunan balıkçı gemilerinden Dahni gemisi dalgaların tesirile demirini taramış, Alvajuna balıkçı gemisinin üzerine düşmüştür. Dahninin direği kırılmış, başka zayiat olmamıştır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Dün yapılan seyrüsefer kontrolunda on üç şoför muhtelif suçlarından dolayı cezaya çarptırılmışlardır. Bunlardan başka tramvaylar yürürken inip binen otuz kişiden de birer lira para cezası tahsil edilmiştir.

★ Kurtuluşta oturan İsmail ve Toma adlarında iki arkadaş bir alış veriş meselesinden kavga etmiş, İsmail bir aralık Tomayı iterek yere düşürmüş ve başından oldukça ehemmiyetli surette yaralanmasına sebeb olmuştur. İşe el koyan zabıta, yaralıyı tedavi altına aldırmış, suçlu İsmail yakalanarak Beyoğlu sulh ceza mahkemesine verilmiştir.

★ Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar, dün Beyazıd ile Koska arasındaki istimlâk sahasını ve istimlâk işlerinin ne vaziyette olduğunu tedkik etmiştir.

★ Dünkü lodos yüzünden Beşiktaşta Şeref stadyomundaki bazı tesisat tramvay hattı üzerine düşmüş, bu yüzden tramvaylar yarım saat kadar işleyememişlerdir.

★ Galatada bir evde yatıp kalkan İbrahim Yolcu ile Celâl Tiftik isminde iki arkadaş henüz yaktıkları mangalı yattıkları odaya almışlar ve yatmışlardır. İki arkadaş bir müddet sonra zehirlenme alâimi göstermiştir. Hadiseden haberdar olan zabıta kendilerini Etfal hastanesine kaldırmıştır.

Mıntakalarını temiz tutan temizlik memurları taltif edilecek

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar, evvelki gün Beyoğlunda bilhassa şehrin temizlik işlerile yakından alâkadar olmuştu. Her kazanın temizlik baş memurları kendi kazalarının temizlik işlerinden mesul olduklarına göre şehrin temizliğini temin etmek üzere her baş memurun mesaisi yakından takib edilecektir. Kendi kazalarını diğerlerinden daha temiz tutanlar taltif edilecek, ihmali görülenler de cezalandırılacaktır. Bu rekabet tesirile temizlik memurlarının şehrin temizlik işlerine daha fazla dikkat edecekleri ümid edilmektedir.

İtalyaya ihracat

Türkiye ile İtalya arasındaki ticaret anlaşmasının müddeti geçen ayın 31 inde bitmişti. Yeni ticaret anlaşması müzakerelerine aid İstanbula henüz malûmat gelmediğinden İtalya ile alış veriş yapan tüccarlar Ticaret Vekâletine müracaat etmişlerdi. Dün İstanbula gelen haberlere göre İtalyaya ihracat için bazı lisanslar gönderilmiştir. Bu arada İtalyaya 15 bin kilo yumurta ihracı da bulunmaktadır.

Edirne Elektrik fabrikası

Bir aydanberi şehre ceryan verilemiyor

Edirnede çıkan Edirne Postası yazıyor: «Aradan bir ayı mütecaviz bir zaman geçmiş olduğu halde Edirne şehri bir türlü elektrik ışığına kavuşamamıştır. Seylâp esnasında suların hücumuna uğrayan elektrik fabrikasının motör ve dinamolarındaki temizleme ve kurutma ameliyesi geceli, gündüzlü devam etmekle beraber şehre cereyan verilememektedir. Temizleme ve kurutma ameliyesi yalnız bir motör ve dinamoda yapılmıştır.

Diğer motör ve dinamo ellenilmemiştir. Öğrendiğimize göre, bu gün, yarın denildiği halde şehre bir türlü cereyan verilememesinin sebebi, temizlenip kurutulan ve tekrar montajı yapılan motör ve dinamonun kuruma ameliyesinin matlup dereceyi bulmamış olmasıdır. Bu itibarla biz, şehrin daha bir müddet cereyansız kalacağını zannetmekteyiz.

Seylâba karşı elektrik fabrikası makinelerinin korunmasını teminen evvelce hazırlanmış olan tertibatın bu son seylâpta alınmaması muhitte büyük bir dedikodu mevzuu olmaktadır.

Malûm olduğu üzere, fabrikanın yerden kaynayan sularını dışarı atacak mükemmel motörpompları, hariçten gelecek sulara mukavemet edecek muhkem kapıları ve en nihayet her ihtimal önünde dokuz vidasının sökülmesile makineleri yukarı çekecek yedi tonluk vinci mevcut olduğu halde bunlardan hiçbirine müracaat edilmemiş, bilâkis kapılar açılmış ve makine vince alınmamak suretile suların fabrikadaki tahribatına müsaade edilmiştir.

Manifaturacılar bir birlik kuruyorlar

Manifaturacılar ithalât için aralarında bir şirket kurmağa karar vermişlerdir. Şirket hissedarları, manifatura ithalât birliği âzaları arasındandır. Şirketin kuruluşu hakkında malûmat vermek ve manifatura eşyası ithalini temin etmek maksadile manifatura birlikleri reisi B. Remzi Avunduk Ankaraya gitmiştir.

Bir çırpıda

Değişen bir tip: Edebiyatçı!..

Bir büyük bakkal dükkânında meşhur edebiyatçılarımızdan birine rasgeldim. Kâh çeşit çeşit peynirlerin bulunduğu tezgâhın önünde duruyor, kâh yağ satan adama doğru ilerliyor, oradan da meselâ kolonya ve sabun satılan daireye yahut da başka bir yere geçiyordu. Elinde bir sürü pusula vardı. Her halde aylık erzakını alıyordu zannederim. Nihayet elindeki bütün kâğıdları kasadar matmazele götürdü. Genç kız bunlara birer birer göz attıktan sonra hepsine de kırmızı renkli «Ödenmiştir!» damgasını bastı. Meşhur edebiyatçıya da:

— Şu kadar lira vereceksiniz!.. diye bir rakam söyledi.

Edebiyatçı elindeki kâğıdlara şöyle bir göz gezdirdi. Bundan sonra kasadar matmazele:

— Yanlış hesap yaptınız... dedi, benim borcum söylediğinizden bir lira yirmi yedi kuruş eksik...

Bu sefer ikisi birden tekrar kuponları hesapladılar. Edebiyatçının dediği doğru çıkmıştı. Bir edebiyat adamının bir hesap işinde gösterdiği bu muvaffakıyet beni derin bir hayrete düşürmüştü.

Halbuki benim çocukluğumda daha mektepte iken edebiyatla, hesap denilen şeyin katiyen birbirlerile uyuşamıyacaklarına dair bizde bir kanaat vardı. Mektep sıralarında iken öyle zannederdik ki bir edebiyatçının katiyen hesaba aklı ermez. Garip olduğu kadar gülünç bir telâkki ile edebiyat heveslileri hesaptan, riyaziyeden fena not almakla âdeta iftihar ederlerdi:

— Edebiyattan on aldım amma hesap muallimi iki vermiş!.. diye öğünenleri bilirim.

Sanki edebiyatçı olmanın ilk şartı hesap bilmemek imiş gibi hattâ bazılarının riyaziyeye akılları gayet iyi yattığı halde bu dersleri anlamamazlıktan gelirlerdi. Zihinleri almıyormuş gibi bir vaziyet alırlardı. Çünkü maazallah bir akılları riyaziyeye erecek olsa edebiyat elden gidecekti!

Çünkü o zamanlar edebiyatçı denilince herkesin gözünün önüne dünya ve bilhassa hesap, çarşı, pazar işlerinden, bir kelime ile hakiki hayattan uzakta, bambaşka bir âlemde yaşayan bir insan gelirdi.

Meselâ bir edebiyatçının cebindeki paranın hesabını, bir okka ekmeğin kaça satıldığını, bir çeki odunun kaç liraya verildiğini bilmesine imkân yoktu. Çünkü edebiyatçı o kadar maddî bir insan olamazdı. O paranın, hesabın hâkim olduğu madde dünyasında değil, yedi kat göğün üzerinde, pembe ufukların, erguvanî bulutların arasında, yalnız aşkın ve çiçeklerin bulunduğu bir masal dünyasında Hayyam ile kadeh tokuşturur, yedi ayrı iklimden gelmiş renk renk güzellerin dizlerinde uyurdu.

O hesaptan, cemden, tarhtan, taksimden, zarptan ne anlıyacaktı?

İşte zannederim ki bunun için mektepteki edebiyat heveslileri de şairliğin, edebiyatçılığın birinci şartının kerrat cedvelini bile bilmemezlik addederlerdi. Meselâ ben hatırlarım, İstanbul lisesinde Hasan Âlinin, Hakkı Tarığın, Hıfzı Tevfiğin derslerinden tam numara alanlar riyaziyeden sınıflarını koltuk değneği ile geçerlerdi.

Riyaziye ile edebiyattan tam numara almak hayatta meşhur tabiri ile ancak: «İki yakasını bir araya getirmeğe muvaffak olan» bahtiyarlara nasip olurdu.

Bugün edebiyatçı tipi çok değişmiştir. Zamanın edebiyatçısı hayatın tâ içindedir ve büyük bakkallardaki veznedarları bile ekşitecek derecede hesabı kuvvetlidir.

Hikmet Feridun Es

Bay Amcaya göre ...

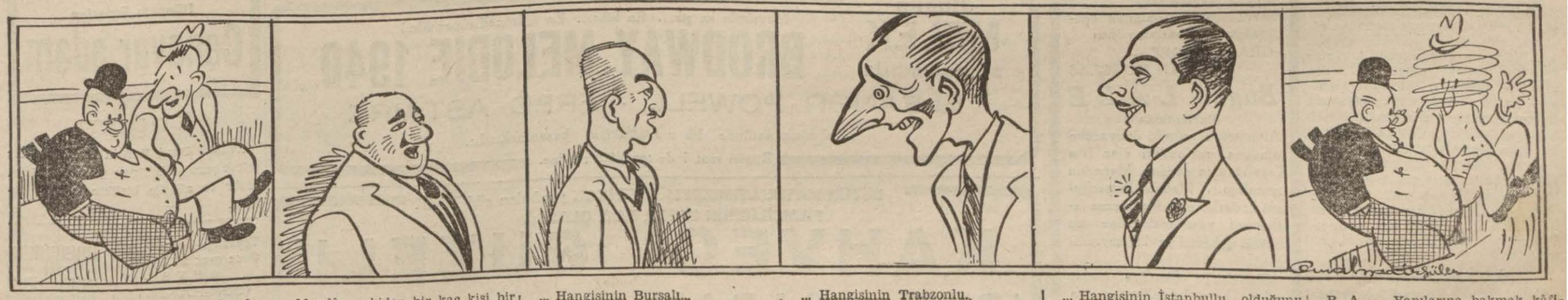

— Türkçede İstanbul şivesi örnek tutulduktan sonra yurddaşları ayırt etmek zorlaştı bay Amca...

... Meselâ eskiden bir kaç kişi bir yerde toplanınca hangisinin Konyalı...

... Hangisinin Bursalı...

... Hangisinin Trabzonlu..

... Hangisinin İstanbullu olduğunu anlamak için dillerine dikkat etmek kâfiydi!.. Şimdiyse...

B. A. — Yapılarına bakmak kâfidir!..

— ?...

B. A. — İstanbullular her gün bir iki saat tramvaylarda ezilmekten yassılaşmağa başladılar!..

AKŞAM SPOR

Lig maçları

Günün mühim karşılaşmaları Galatasaray - Beyoğluspor, Beykoz - Vefa arasında olacak

Galatasaray karşısında alacağı netice merak edilen Beyoğluspor takımı

Lig maçlarına yarın Fenerbahçe ve Şeref stadlarında devam edilecektir. Bu stadlarda yapılacak 5 birinci küme müsabakasından ayrı olarak da Karagümrük sahasında 3 ikinci küme maçı icra edilecektir. Anadoluhisar sahasında yapılması icap eden ikinci kümenin diğer grup maçları sahanın çok çamurlu olması yüzünden tehir edilmiş bulunmaktadır.

Her iki stadda birden oynanacak olan lig maçlarının en mühimleri İstanbulspor, Vefa ve Beyoğluspor klüplerinin yapacakları maçlardır. Millî kümeye girecek İstanbul klüpleri arasına katılmak üzere biribirlerile mücadeleye giren bu üç klübümüzün puvan vaziyetlerindeki biribirine yakınlığı yüzünden liglerin nihayetine kadar yapacakları her karşılaşma başka bir hususiyet taşımaktadır.

Beşiktaş klübünün şampiyonluğu garanti etmesi üzerine bütün nazarların dördüncülüğü kazanacak İstanbul takımının üstüne çevrilmesini tabii görmek lâzımdır. Çünkü Beşiktaşı takiben Fener ile Galatasarayın da millî kümeye girmeleri puvan vaziyeti itibarile tahakkuk etmiş bulunmaktadır. Bundan sonra yapılacak karşılaşmaların ehemmiyeti bu mevkie namzed olan üç İstanbul klübü üstünde toplanmaktadır. Bu mevkii İstanbulspor, Vefa veya Beyoğluspordan hangisinin tutacağı hakkında bin bir ihtimali ileri sürerek tahmin etmeğe çalışmak sene başlarında ortaya çıkarak o sene içinde vukubulacak dünyanın mühim hâdiselerini evvelden haber veren falcılar gibi kehanet taslamağa benzer.

Her üç klübün de beş hafta daha devam edecek olan lig maçlarında kuvvetli veya kuvvetsiz muhtelif takımlarla maçları vardır. Futbolümüzde esaslı bir istikrar bulunmadığı ve birincilik için uğraşan bir klübün sonunculuk yolunda giden bir takıma mağlûp olması vukuatı âdiye meyanına girdiği bir sırada dördüncülüğü kazanacak İstanbul takımını bulmak imkânsızdır. Bu cihetle her üç klübümüz için bugünden şu klübü yendiği bu klüple berabere kaldığı takdirde dördüncülüğü mevzuu bahistir, şeklinde bir mütalâa yürütülemez. Bunu iddia edebilmek ancak iki üç hafta sonra kabil olacaktır.

Kasımpaşa - Topkapı

Şeref stadında yapılacak olan bu karşılaşma bilhassa Topkapı için büyük bir ehemmiyet taşımaktadır. İlk devrede çok enerjik müsabakalar çıkaran Topkapılılar son oyunlarında tena neticeler aldıklarından sonunculuğa doğru gitmektedirler. Kasımpaşaya galib gelmeleri bu ihtimali ortadan kaldıracağı cihetle fazla çalışacakları tabiidir. Fakat Kasımpaşanın genç ekipi buna meydan verecek vaziyette değildir.

Beşiktaş - Süleymaniye

Lig lideri ile lig sonuncusu arasında yapılacak olan bu karşılaşmayı Beşiktaşın kazanması tabiidir. Süleymaniyenin diğer klüplerden aldığı oyuncularla takımını takviye etmiş bulunması bu karşılaşmada bir rol oynayamaz. Bu müsabaka daha fazla Beşiktaşlılara güzel bir antrenman vesilesi vermiştir.

Beykoz - Vefa

Şeref stadının bu son müsabakası günün mühim karşılaşmalarından birisidir. Millî küme yolunda çalışan Vefalıların bu karşılaşmada takılmaları millî kümeye girme ümidlerini esaslı bir surette baltalayacak mahiyettedir. İlk devrede mağlûp oldukları Beykoz karşısında bu sefer kazanmak için oynayacakları cihetle karşılaşmanın çetin geçeceği tabiidir.

Normal vaziyet Beykozdan daha kuvvetli bir on bire malik olan yeşil beyazlıların galibiyeti şeklinde düşünülürse de Beykozluların bazen bütün tahminleri alt üst eden bir oyun çıkarmalarını da hesaba katmak lâzımdır.

Fenerbahçe - İstanbulspor

Fener stadının ilk maçı Fenerbahçe ile İstanbulspor takımları arasında olacaktır. İstanbulsporluların, dördüncülük vaziyeti yüzünden çok ehemmiyet verdikleri bu karşılaşmada galib gelmeleri bir sürpriz sayılabilirse de berabere kalmaları akla gelen ihtimallerden biridir.

Millî kümeye girmek için uğraşan diğer klüplerin aksine yeni tescil talimatnamesinden istifade ederek takımını takviye etmeği henüz yeni düşünen İstanbulsporlular bunun ilk faydasını geçen hafta Beyoğlusporu kazanmakla gördüler. Diğer klüplerden aldıkları oyuncular eğer bu hafta tekrar klüplerine avdet etmedilerse Fenerbahçe karşısına kuvvetli bir rakip olarak çıkacaklardır. Aksi takdirde eski takımlarının Fenerbahçeye mağlûbiyeti mukadderdir.

Galatasaray - Beyoğluspor

Fener stadının ikinci ve günün mühim maçı Galatasaray ile Beyoğluspor arasında olacaktır. Filvaki bu karşılaşma sarı kırmızılıların İstanbul dördüncülüğü için çalışan Beyoğlusporlular kadar alâkadar etmemekle beraber yeni takımlarını kuvvetli bir kadronun önünde tecrübe etmek bakımından ehemmiyetlidir.

Ankaradan Arifin ittihakı ile golcü bir muhacim hattı kuran Galatasaray çok ümid bağladığı bu hücum hattını ilk defa kuvvetli bir takım karşısında deneyecektir. Süleymaniye ve Topkapı karşısında kazandığı fazla sayılı galebelerin bu hattın muvaffakiyeti hakkında katî bir kanaat veremiyeceği tabiidir. Zayıf iki takımla yapılan iki maçta muvaffak olan muhacim hattı bakalım Beyoğlusporun kuvvetli defansı önünde ne yapacak?... İşte bunu yarın anlıyacağız. Her iki takımın iyi futbol oynaması bu karşılaşmanın çok zevkli geçeceğine delildir.

Şazi Tezcan

Cumartesi günü Beşiktaş Şeref stadında yapılacak maçlar

İstanbul erkek mektepleri futbol lig heyeti başkanlığından: Boğaziçi L. - İstanbul Er. lisesi saat 13,30 hakem Ş. Tezcan, Hayriye Li. - Haydarpaşa Li. saat 14,45 hakem Ş. Tezcan.

Finlândiyadan bir güreş takımı gelecek

Bu ay nihayetinde Berlinde Alman millî güreş takımı ile güreş müsabakaları yapacağı haber alınan Finlândiya güreşçilerinin şehrimize getirilmesi için teşebbüslere girişilmiştir. Mutabık kalındığı takdirde dünyanın en teknik güreşçilerini aralarında bulunduran Finlândiya güreşçileri önümüzdeki ay başında çoktanberi müsabaka yapmıyan millî güreş takımımızla karşılaşacaktır.

B. T. İstanbul bölge başkanlığından: 941 yılının ilk hakem kursu 21/1/941 salı günü saat 18 de bölge merkezinde açılacaktır. Devam etmek istediklerini bildiren arkadaşların yukarıda yazılı tarih ve saatte teşrifleri rica olunur.

Asırları sarsan bir musiki... Göz kamaştırıcı bir ihtişam... Hayatı neş'elendiren bir aşktan yaratılan film:

AŞK SERENADI

(Fransızca)

Amerikanın Metropoliten operasının en parlak yıldızı

GRACE MOORE — MELVYN DOUGLAS

Bugün LÂLE

Sinemasında

Altın sesile musiki dünyasının ölmiyen melodileri olan La Traviyatanın ateşini.. Manonun ıztırabını... Madam Butterflynin kederlerini... Marthanım ihtişamını yaşayacak olan bu hakikî şaheseri zevkle seyrediniz...

DİKKAT: Şimdiye kadar gelen harp Jurnallarının en mühimi. Türkçe Paramunt Jurnal

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

HAFTALIK PİYASA

Egede tütün fiati neden düştü? - İhracat ve ithalât maddelerinin vaziyeti

Haftanın en mühim hâdisesi, salı günü Ege mıntakasında tütün piyasasının açılmasıydı. İzmirden gelen haberlere göre, ilk günlerde 9 milyon kilo tütün satılmış, Akhisarda pek hararetli tütün satışları olmuştur. Fakat bu haberlerden sonra İzmirden şikâyetler gelmeğe başlamıştır. Şikâyetlerin esası şudur: Tütün fiatleri pek düşkündür. Bir kilo tütün 60 - 90 kuruş arasında satılmaktadır. Alâkadarlar vaziyetin böyle olacağını tahmin etmekteydiler. Esasen tütün piyasasının da geçen seneye nisbetle geç açılmasına sebep de buydu.

Bu senenin tütün ticaretine en ziyade engel olan meselelerin başında yol meselesi bulunmaktadır. Bu yüzden evvelce satın alınan tütünler de İzmir depolarında bulunmaktadır.

Amerikan kumpanyaları, ellerindeki tütünlerini Basra yolu vasıtasile Amerikaya göndermeğe teşebbüs etmişlerdir. Bu yol üzerinde nakliyat hem pahalı, hem de uzun zamana mütevakkıftur.

Ecnebi kumpanyaları, yolun uzunluğunu, nakliye ve sigorta tarifelerinin, bugünkü şartlar altında yüksek olduğunu göz önünde tutarak, tütünleri mümkün mertebe ucuza satın almak arzusundadırlar. Fakat bu, bir taraflı görüştür. Diğer taraftan zürra, küçük tüccar da elindeki tütününü geçen seneye nisbetle daha yüksek fiatle satmak mecburiyetindedir. Çünkü istihsal masrafları geçen seneye nisbetle yükselmiştir. Hayat pahalılaşmıştır. Tütünden başka mahsul yetiştirmiyen büyük ve küçük köylülerin bütün ümidleri, İzmir tütün piyasasına bağlanmıştı. Bu vaziyet karşısında, tütünlerini yok pahasına satmalarına imkân yoktur.

Görülüyor ki, iki tarafın menfaatleri arasında büyük tezadlar var. Fakat alıcı, piyasaya hâkim olursa, müstahsilin buna her şekilde boyun eğmesinden başka çare de yoktur. Böyle olursa, müstahsil çok müşkül bir vaziyette kalacaktır. Her halde, hükûmet iki taraf arasındaki menfaatleri telif etmek hususunda piyasaya müdahale edecektir. Bu müdahale bir an evvel yapılmalıdır.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Bu hafta içinde ihracat maddelerimizin vaziyetinden bahsederken, gene tütün mevzuuna devam etmeyi faydalı buluyoruz. Bu hafta içinde, yalnız bir Türk firması tarafından İngiltereye 770 bin liralık tünün gönderilmiştir. Bundan başka Almanyaya muhtelif günlerde gönderilen tütünün mikdarı da 200 bin liradan az değildi. Sevkedilen tütünler evvelce stok olarak elde bulunan tütünlerdi. Stokları ne derece dışarıya sevketmek kabil olursa, tütün piyasasında da o derecede ferahlık görülecektir.

Bu itibarla tütün piyasasını tanzim etmek için, yegâne çare şudur: Eldeki malları, dışarıya sevketmek için vasıtalar bulmak... Basra yolundaki vagon adedini ihtiyaca göre tanzim etmek, mümkün olduğu kadar çok vagon bulmak, bütün münakale vasıtalarını, depolarda yatan tütünlerin sevkine tahsis etmek...

Eğer tütün depolarını tahliye edecek olursak, piyasa yükselmiş olur.

Hafta içinde, tiftik ihracatı da hararetli bir devreye girmişti. En büyük alıcıların başında Macarlar bulunmaktaydı. Diğer taraftan İsveçten tiftiklere karşı talepler artmaktadır. İngiliz ticaret birliği tarafından da 57 bin balya tiftik alınacağından bahsedilmektedir. Fakat bütün bu talepler karşısında tiftik fiatleri yükselmiştir.

Müteferrik olarak satılan maddeler arasında taze ve kuru balık, yağlı tohumlar, kuru meyvalar bulunmaktadır. Bunlardan balık ihracatı en ziyade Romanya, Bulgaristan ve gene Bulgaristan vasıtasile İtalyaya yapılmaktadır.

İthalât maddelerimizin vaziyeti

Piyasada bazı malların mikdarı gittikçe azalmaktadır. Bunların başında kahve bulunmaktadır. Maamafih çay ve kahve birliği 25 bin çuval kahve siparişine girişmiştir. Bundan başka Brezilya kahve şirketi de kahve ithaline teşebbüs etmiştir. Fakat bu kahveler gelinceye kadar eldeki kahve mikdarının ihtiyaca kifayet edeceği şüphelidir. Eldeki mikdar 1500 çuvaldan ibarettir. Piyasada halis kahve satışına inanacak olursak, bu kahveler bir aylık ihtiyacımıza kifayet eder.

Hafta içinde, Basra yolundan gelen kauçuk, mıntaka ticaret müdürlüğü ve sanayi birliği vasıtasile piyasaya tevzi edilmektedir. Bundan başka deri fabrikalarının ihtiyacına yarıyan kimyevî maddeler de, sanayi birliği tarafından alâkadarlara dağıtılmaktadır.

Haftanın ithalâtı arasında Romanya, Yunanistandan gelen kimyevî maddeler, boya, Almanyadan pek az mikdarda ilâç bulunmaktadır. Evvelce gelen ilâçlar, Sıhhiye Vekâleti tarafından ecza depolarına tevzi edilmişti.

Hüseyin Avni

TEŞEKKÜR

Aramızdan ebedi ayrılışı ile annemizi ve bizi derin acılara gark eden babamız merhum

Dr. OSMAN NAMİ GÖKSUN'un

Cenaze merasiminde bulunmak lûtfunu gösteren, mektup ve telgrafla büyük kederimize iştirâk eden dostlarımıza ayrı ayrı teşekkürlerimizi bildirmeye teessürümüz mâni olduğundan, bu vazifenin iblâğına sayın gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Eşi: NAMİYE GÖKSUN, Kerimesi: Sema Göksun, oğulları: Şevket Göksun, Suha Göksun.

ŞARK sinemasında Eski EKLER

Heinrich George ve Hilde Krahl ın oynadığı

ARABACININ KIZI DUNYAŞKA

Süper filmi dün akşam büyük bir heyecanla seyredilmiştir. Bugün Cumartesi saat 1 de, yarın Pazar saat 11 de tenzilâtlı matineler. Suarelerde yerler numaralıdır.

Bugün **SAKARYA** Sinemasında

Kuyruklu yıldız

Fransızca sözlü cazip bir komedi

ROBERT YOUNG - FLORENCE RICE - MARY ASTOR tarafından

Eğri ayaklı haydut

İlk defa olarak esrarengiz ve kuvvetli bir dram. Sibiryanın ıssız çöllerinde geçen hissî ve müessir mevzuu

İlâveten: Görülmemiş canlı bir resim: KEDİNİN EVİNDE

SÜMER Sinemasında

İMPERİO ARGENTİNA'ya rekabet eden İspanyol muganniyesi

ESTRELLITA CASTRO

ROSİNİN'in meşhur operasından İspanyolca sözlü ve şarkılı

SEVİL BERBERİ

Güzel ve hârika filminde dans ediyor ve şarkı söylüyor.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

Bugün TAKSİM Sinemasında

2 büyük filim bir proğramda

1 — Türkçe sözlü ve şarkılı

BEYAZ ESİRE

Muazzam Şark filmi

Seanslar: 1 - 4,20 ve 8 de

2-**Londra Kalesi**

Boris Karlof ve Basil Rathbone

tarafından tarihî ve cinaî film

Seanslar: 2,40 - 6 ve 9 da

Birbirinden daha güzel ve enteresan olan bu iki filmi kaçırmayınız.

Bu akşam: Şehzadebaşı **TURAN** Tiyatrosunda

Sinema - Tiyatro - Varyete San'atkâr NAŞİT ve arkadaşları, Sahibinin Sesi baş okuyucalarından Küçük MUKADDER

Maskeli adam

Komedi 3 perde

Sinemada: KALB SIZILARI Carole Lombard - Gary Grant - Kay Francis ve POLİS AVCI TABURU Robert Livingston

Büyük gangster filmi Sinemada: 11 den itibaren devamlı matineler.

MARMARA'da

2 nci hafta yüz binlerce kişinin tekrar tekrar seyrettiği:

B A L A L A Y K A

Son birkaç günü kalmıştır.

Cumartesi matineleri: 1,30 - 4 - 6,30 suare 9 da

Evlenme

Devlet Denizyolları İşletme Umum müdürlüğü şeflerinden Tevfik Şeraner'in kızı Berin Şeraner'le emekli süvari tuğbay Ferit Daryal'ın oğlu süvari subaylarından üstteğmen Ziyaeddin Daryal'ın nikâhlarının 7. İkincikânun. 1941 salı günü Kadıköy evlenme dairesinde, evlenme merasimi de 15. İkincikânun. 1941 çarşamba günü Ordu evinde icra kılınmıştır.

Bay Tevfik Şeraner'i ve ailesini tebrik, genç evlilerin mes'ut ve bahtiyar olmalarını temenni ederiz.

HER TÜRK GENCİ

Millî - Alemdar'da

ALİCE FAYE - RİCHARD GREEN'in ilk buhar makinesi keşfinin kahramanlıklarını harikulâde yaşattıkları

Medeniyet köprüsü

nü görmelidir.

Ayrıca:

Mister Moto'nun

Dünyayı ürperten

Canavar adam

Doğum

Avukat Suad Tahsin Türk'ün bir erkek çocuğu dünyaya gelmiştir. Uzun ömür ve ailesile birlikte saadet dileriz.

Sinemacılık tarihinin 8 inci Mucizesi:

10 milyon dolar harcanarak... 100,000 kişilik figüran ordusunun iştirakile çevrilen 2 sene çahşılarak...

HİND RUYASI

Sinemanın akıllara hayret ve dehşet verecek bir hârikasıdır.

Baş Rollerde: TYRONE POWER • MYRNA LOY • GEORGE BRENT

Sinemacılığın 1941 senesine kadar yarattığı en muhteşem film.

BÜYÜK BİR AŞK... GÖZLERİNİZE İNANAMIYACAĞINIZ SAHNELER

Bugün **MELEK** sinemasında

Mevsimin en şık... En lüks... En eğlenceli süper filmi

BRODWAY MELODIE 1940

ELEANOR POWELL - FRED ASTAIRE

Tahminin üstünde bir muvaffakiyet kazanmaktadır.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

BÜTÜN MATBUATIMIZIN MÜTTEFİKAN yazdıkları gibi TÜRK FİLMCİLİĞİNİN ZAFER TACI OLAN

KAHVECİ GÜZELİ

İPEK ve SARAY Sinemalarında Büyük muvaffakiyetlerle devam ediyor

İZMİRDE ELHAMRA

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

Tepebaşı Dram kısmı Gece saat 20,30 da APTAL (SON HAFTA)

İstiklâl caddesi komedi kısmı gündüz saat 14 de çocuk oyunu gece saat 20,30 da PAŞA HAZRETLERİ (SON HAFTA)

SÖZÜN GELİŞİ

Çöpçü yetişmiyor

Belediye çöpçü bulmakta müşkülât çekmektedir. Her ne kadar çöpçü maaşlarının artttrılacağı, onlar için rahat kovuşlar, hususî lokantalar hazırlanmak üzere olduğu, üst baş esirgenmiyeceği ilân ediliyorsa da kimse çöpçülüğe talip olmuyormuş. Bu haberi okuduğum zaman içim sızladı. Demek ki artık çöpçü yetiştirmiyor, demek ki nefsinde şu koca İstanbulu temizlemek kabiliyetini gören cesur insanlar kafilesinin sonu geldi!

İstanbul, çöpçüsü hakikî bir idealisttir: Günün birinde, memleketin kim bilir hangi köşesinden belki de yürüye yürüye gelen meçhul bir köylü, Belediye temizlik müdürlüğüne müracaat ederek kendisinin çöpçü yazılmak istediğini bildirir. Elbiseyi giyer, süpürgeyi kapar ve hayvanlarla insanların durmadan kirlettikleri bir caddeyi teslim alıp işe girişir. Fakat ne sonu gelmez bir iş! Caddede, etrafı temiz görmek endişesile dolaşan tek adam odur. Titiz bir ev kadını gibi atılanı toplar, dökületi süpürür. Bütün gayretini bu uğurda tüketir. Yorgun uyur. Fakat gece temiz bıraktığı cadde sabahleyin yine berbaddır.

Başka bir çöpçü, arabasile usanmak nedir bilmeden, mahalleleri dolaşır, her kapıyı ayrı ayrı çalar, kendisine aid olmıyan çöpleri toplar. Gayesi mümkün olan süratle onları şehirden uzaklaştırmak, denize dökmektir. Boyuna şehirle deniz arasında gider gelir.

Şimdi düşünelim: Çöpçü, buen itibarsız ve en istikbalsiz meslee niçin girmiştir? Ekmek parası için mi? Öyle olsaydı şimdi, Belediyenin maaş arttırma ve refah vaidleri üzerine pek çok kimsenin çöpçü yazılmıya koşması icab ederdi. Halbuki kimse talip olmuyor. Zira şehri o kadar pervasızca kirletiyoruz ki bu pervasızlık, en idealist insanlarda bile, İstanbula çöpçü yazılmak cesareti bırakmamıştır.

İşte bu yüzden çöpçü yetişmiyor. Mesele mühimdir. Bu «âlim yetişmiyor, şair yetişmiyor» a benzemez. Gayretimizi âlim ve şair yetiştirmeğe hasreder de, şehri fazla girletmemek suretile çöpçülere az zahmetli bir hayat temin etmeği unutursak yakın bir atide İstanbul »âlimler ve şairler tarafından süpürülen bir şehir» haline gelebilir. Dikkat edelim!

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR

Şoför yerine otomobil hapsediliyor

Amerikada en büyük âfet otomobil kazalarıdır. Her sene vasati 800,000 otomobil kazası olmaktadır. Bu kazalarda canını verip kurban olanların sayısı vasati olarak 26.000 kişidir. Kazaların önünü almak için şoförlere ve otomobil kullananlara çok ağır para ve hapis cezası verilmiş, fakat bu da bir fayda temin etmemiş, kazaların ve ölüm vakalarının sayısını azaltmamıştır.

Nihayet Kaliforniya hükûmeti kazaların önünü almak için garib bir tedbir almıştır. Çok isabetli olduğuna hükmettiği bu tedbir de kaza vukuunda şoförün değil otomobilin kendisi hapsedilmsidir. Kazanın ağırlığına göre otomobil haftalarca yahud aylarca hapsedilecektir.

Kaliforniya hükûmeti kabahatli otomobiller için muazzam bir hapisane yaptırmıştır. Bu hapisane birkaç katlı büyük bir garajdan ibarettir. Çok ağır kabahatli otomobiller bodrum katına kapatılmaktadır. Otomobili hapisanede kaldığı müddetçe şoförü herhangi başka bir otomobil kullanmaktan menedilmektedir. Bu ceza pek çabuk tesirini göstermiş ve Kaliforniya hükûmeti dahilinde otomobil kazaları şimdiden yüzde elli nisbetinde azalmıştır.

Cennete gitmek için pasaport çıkartmış!

Dublin'den bildirildiğine göre, İrlanda'da Liford'da arkeoloğlar, yaptıkları araştırma neticesinde bir papasın mezarında cennete gitmesi için bir pasaport bulmuşlardır.

Pasaport, Liford piskoposluğundan Patgek isminde bir papaza verilmiştir. Papazın doğruca cenette gitmesi için pasaport yanına, mezarına konmuştur. Kırmızı mumla mühürlenmiş olan bu pasaportta, cennetin kapıcısı olan Sen Pierre'e şöyle hitap edilmiştir:

«Patgek'in, Allahın doğru ve sadık kulu olduğuna şehadet ederiz. Biz, onu günahlarından temizledik. Onu, doğruca cennete göndermenizi rica ederiz.»

Pasaport bundan tam 600 sene evvel çıkarılmıştır. Tarihi: 13 haziran 1341 dir. «Cennet için pasaport» hâlen Dublin müzesine verilmiştir.

Abideyi açan rüzgâr

Kopenhagda geçenlerde bir âbidenin küşad resmi yapılmıştır. Kopenhag belediyesi, şehrin büyük meydanlığında bu güzel âbideyi çok minnettar kaldığı balıkçılar ve balıkçı kadınlar için yaptırtmıştır. Granitten yapılan âbide, bir balıkçı kadını temsil etmektedir. Âbidenin küşad resminde, belediye reisinin bir nutuk söylemesi icap ediyormuş. Fakat belediye reisinin nutuk söylemeğe hiç kabiliyeti yokmuş, belediye reisi söyliyeceği nutkunun balıkçı kadınların tenkidine uğramasından da çok korkuyormuş.

Âbidenin önüne geldiği anda nutuk söylemeğe hazırlanırken, şiddetli bir rüzgâr esmiş ve âbidenin örtüsünü kaldırıp âbideyi açmıştır. Bunu memnuniyetle gören belediye reisi, nutuk söylemeğe ihtiyaç kalmadan yalnız: Âbidenin açıldığını söylemekle iktifa etmiştir.

İnsanların yüzde 73 ü namuslu imiş!

Yeryüzünde hakşinas insanların azaldığı iddia edilir. Bu mesele Amerikan ruhiyatçılarından Dr. Merving'in nazarı dikkatini celbetmiş ve doktor bu hususta tedkikler yapmıştır. Doktor Merving, dünyada insanların hakşinaslığını şöyle tesbit etmiştir: Nevyork telefon rehberinden rasgele 100 adres seçmiştir. Bu adreslere birer dolarla mektup göndermiştir. Her mektupta: «İki gün evvel borç olarak aldığı bir doları iade ettiğini, adresteki şahsa bildirmiştir.

Bunlara cevap olarak 73 adresten aldığı mektuplarda: «Yanlışlık olacak, sizi tanımıyorum ve iki gün evvel hiç kimseye ödünç para vermedim» denmiştir. Yalnız 27 adres, cevap vermemiş, doları alıkoymuştur. Böylelikle doktor, dünyada insanların yüzde yetmiş üçünün namuslu olduğuna kanaat getirmiştir.

KUŞ BAKIŞI:

Tantale işkencesi

Fransızca (Supplice de Tantale) yani Tantale işkencesi diye bir tabir vardır. Bu tabirin mânası bir insanın yapmağa muktedir olduğu bir şeyi yapmaması, meselâ karnı aç, önünde her türlü yiyecekler dururken buna el sürememesidir. Şimdi İsviçreliler bu azap ve işkence içinde imişler.

İsviçrede birkaç aydan beri yiyecek, giyecek her şey vesikaya tâbidir. Halbuki İsviçre mağazaları yiyecek ve giyecek dolu imiş. Bir fanilâya, yahut bir elbiseye ihtiyacı olan, mağazalarda fanilâ ve elbise bol iken ve cebinde de para bulunduğu halde bunu satın alamıyormuş. Mağazaların camekânları önünde durarak almak istediği şeye bakıyor ve Tantale işkencesine tâbi oluyormuş.

İsviçrede herkese giyecek için senede 90 kupon verilir. İsviçreli vatandaş bu kuponları istediği gibi kullanmak hakkına maliktir. Bir elbise satın alınacağı zaman 34, bir palto için 40 kupon vermek lâzımdır. Pijama için 10 kuponu, bir don veya fanilâ için 8 kuponu gözden çıkarmak lâzımdır. Mendil, çorap, gömlek ve sair her türlü eşya için hep bu kupondan vermek icap eder. Bu sebeple kuponları çok hesaplı kullanmak lâzımdır. Yoksa bir elbise, bir palto, bir de pijama alındı mı kuponlar tükenir ve bütün sene bir tek mendil bile satın alınamaz!

İsviçrede mağazalar eşya dolu olduğu halde neden bu kayıdlar konmuştur?... Bunun sebebi basittir: Sarfiyatı azaltmak, stokların tükenmesine meydan vermemek için... İsviçrede koyun pek azdır, bunun için yün yoktur. Pamuk da yetişmez. Bugünkü şerait dahilinde hariçten yün, pamuk getirtmek kabil değildır. İsviçre hükûmeti, harbin ne kadar süreceğini bilmediğinden ihtiyatlı hareket etmeğe lüzum görmüştür. Giyecek eşyasında satışı serbes olan yalnız ipeklilerdir. Arzu eden baştan ayağa kadar istediği kadar ipekli satın alıp giyebilir!

İsviçrede giyecek hakkındaki kayıtlara nisbetle yiyecek bir parça boldur. Ayda nüfus başına 640 gram tereyağı, 250 gram yağlı madde, 250 gram zeytinyağı verilmektedir. Fakat İsviçre her ihtimale karşı erzats denilen taklid maddeler bulmak ile de meşgul olmaktadır. İsviçre fen adamları şimdi şeker, zeytinyağı, bilhassa sabun yerine konulabilecek maddeleri arıyorlar.

İsviçreyi ziyaret eden bir Fransız gazetecisi bu memleket için: «Cennet!» demiş ve şu sözleri ilâve etmiştir: «Adam başına ayda 640 gram tereyağı... Halbuki geçen ay Fransada Montpellier'de adam başına bir ay içinde ancak 30 gram tereyağı verilebilmiştir.»

İsviçrenin, komşularındaki mahrumiyetten o kadar gözü korkmuştur ki anlaşılan bu cennetin bir gün cehennem halini almasına meydan vermemek istiyor.

Adliye sarayı

B. Prost plânında bazı tadilât yaptı

Sultanahmedde eski hapishane arsasında yapılan adliye sarayının geriye çekilmesini lüzumlu gören B. Prostun plânına göre arsanın arka tarafındaki binaların istimlâki lâzım geliyordu. Nafia Vekâleti, istimlâkin masraflı olmaması için projede tadilât yapılmasını istemişti.

B. Prost eski noktai nazarını kısmen tadil etmiştir. Bu tadilâta göre yeni saray bir mikdar geriye yapılmak suretile inşa edilmekle arsanın arka tarafındaki binaların ancak bu kısmı istimlâk edilecektir. Mütehassısın tadil plânı Vekâlete gönderilmiştir.

Tarihî vesikalar

YUNAN Beyaz kitabı

Bir haftalık fasıladan sonra İtalyan gazeteleri yeniden Yunanistana hücum etmeğe başladılar

Atılan bomba parçalarının tahlilinden çıkan netice

Bu hücum fasılası ancak yedi gün sürmüştür. Roma Yunan sefiri 31 ağustos 940 tarihinde hükûmetine çektiği telgrafta Yunanistana karşı matbuat hücumlarının yeniden başladığını şöyle bildiriyordu:

Yunan Hariciye Nezaretine
31 Ağustos 1940

«İtalyan Başvekilinin noktai nazarına tercüman olan B. Gayda bugün Giornale d'İtalia gazetesinde neşrettiği şu makale ile memleketimize karşı hücumlarına tekrar başlamıştır. Gayda diyor ki:

«Artık İtalyan - Yunan münasebatı meselesi ortaya sürülerek, Çamlıktaki son hâdiselerden dolayı İtalyan gazetelerinin protesto sesleri kesilmek üzere bulunduğu halde Yunan gazetelerinin ateşli galeyanı devam ediyor» B. Gayda bu mukaddimeden sonra Yunanistanın, haklarını son haddine kadar müdafaa edeceğini Estia gazetesinde yazan Yunan akademisi âzasından B. Spiros Melas ile Katimerini gazetesindeki yazılarında Fortunio namı müstearını kullanan muharrir ile alay ederek onlara şu tavsiyede bulunuyordu:

«Edebiyatı ve kahramanlık hâtıralarını bir tarafa bıraksınlar da hâdiselerin realitesini göz önünde tutsunlar. Eğer Yunanistan hakikaten sükûn ve müvazene meşalesini elinde tutuyorsa, kendi hâkimiyeti altında kalan Arnavutluk topraklarına götürsün ve oralarda ihdas ettiği tahammülfersa ve tehlikeli şartları aydınlatsın.»

İki memleket arasındaki münasebetler, böyle gergin bir safhada bulunurken, Atinadaki İtalyan sefiri 7 eylûl 1940 tarihinde Yunan hükûmetine bir nota veriyor ve Korent kanalı üzerinde uçan ve Oniki ada istikametinden gelen bir İtalyan tayyaresinin Vasilefs Georgios ile Vasilisa Olga Yunan muhriplerile iki Yunan denizaltısına dört bomba attığı hakkında 31 temmuz 1940 tarihli Yunan protestosuna cevap vererek bu taarruzun İtalyan tayyareleri tarafından yapılmadığını iddia ediyordu.

Avlonya Yunan viskonsolosu 9 eylûl 1940 tarihinde hükûmetine şu telgrafı çekmiştir:

«Yunan toprağında iş görecek çeteler teşkili için burada bir aydan beri faaliyet görülmektedir. Ajanlar, geçen hafta Avlonya mıntakası dahilinde Kanina, Çaprati ve Duktates namındaki müslüman köylerine gitmişler ve ayda 140 frank verilecek vaadile bu çeteler için gönüllüler toplamağa teşebbüs eylemişlerdir. İstihbaratımıza göre hiç bir ferd bu çetelere girmeği kabul etmemiştir.»

Yunan deniz kurmay heyeti, Nafpaktos limanında demirli bulunan Yunan denizaltılarına atılan bomba parçaları üzerinde yaptırılan muayene ve tahlil neticesini, şu raporla Yunan hükûmetine bildiriyordu:

Yunan Hariciye Nezaretine
14 Eylûl 1940

«30 temmuzda Nafpaktos limanında demirli bulunan gemilerimize atılan bombaların iki parçası üzerinde kraliyet tersanesi deniz kimyahanesi tarafından yapılan tahlil ve maden muayenesi neticesini nazarı ıttılaımıza arzetmekle şeref duyarız. Tahlil edilen her iki parça, ayni bombaya aid olup 12 temmuz tarihinde Hidra torpido muhribimize atılan bombaların aynidir.»

İmza: Vis amiral Sakelariu

14 eylûl 1940 tarihinde Roma Yunan sefiri ticarî nakliyat meselesi hakkında İtalyan Hariciye Nazırı kalemi mahsus müdürü B. Anfuzo ile dikkate şayan bir mülâkat yaptı. Bu mülâkatı, Yunan sefirinin raporundan dinliyelim:

Yunan Hariciye Nezaretine
14 Eylûl 1940

«Ticarî nakliyat meselesi hakkında bugün Hariciye Nazırının kalemi mahsus müdürile görüştüm. Müdür, nazırın tarafımdan kendisine verilen notta, meselenin ne şekilde mevzuu bahsolduğunu görünce, bu meseleyi tedkikte gösterdiği sürat ve alâkayı tebarüz ettirmek çaresini buldu. B. Anfuzo sözüne:

— Böyle olması tabiî idi. Zira, hakkında fena bir niyet beslemediğimiz Yunan milletini sıkıntıya düşürmemiz için hiç bir sebep yoktur. Şikâyette bulunuyorsak, Yunan hükûmetinin siyasetinde İngiliz dostu bir sebat görmemizdendir, dedi ve benim sıkıldığımı görünce şu sözleri ilâve etti:

— Şunu kaydedinz ki, bu dakikada resmî bir sıfatla değil, fakat hususî bir surette görüştüğümüz için şahsî düşüncelerimi söylüyorum. Muayyen şikâyetler dermeyan etmiyeceğim. Fakat bazı emareler, bu düşünceme saik oluyor. Sefaretimizin matbuat kaleminden gelen telgraflardan anlıyorum ki Yunan matbuatı, İtalyaya karşı dostane olmıyan bir hattı hareket takip ediyorlar. Bazı gazeteci tezahürlerinde İtalya aleyhdarı bir ton vardır.

B. Anfuzo'ya dedim ki:

— Bugüne kadar gerek burada ve gerek Atinada birçok defalar izah edilmiştir ki, hükûmet ile efkârı umumiye memleketi, büyük devletlerin mücadelesinden uzak tutmak hususunda muannid bir arzu ve emelden mülhem bulunuyorlar. Siyasetimizin hülâsası budur. Bu siyasetin tatbiki için de bütün memleketin sarıldığı namuskârane bitaraflıktan başka bir yol yoktur.

No. 17

Tercüme eden: A. HİLÂLİ

Kendiliklerinden pek beliğ olan hususata sizi ikna etmek için sarfettiğimiz bütün gayretlere rağmen hâlâ yanlış intibalar besliyorsanız, cidden müteessirim. (İngiliz garantisi hakkındaki imasına da bilvasıta cevap olarak) Bununla beraber, sizden bir ricam vardır. Teferrüata aid meseleleri tedkik ettiğiniz zaman pek mühim bir unsuru, bazı ahvalde esaslı bir rol oynıyan cografî vaziyetimizi ihmal etmeyiniz. Bunu ihmal etmekle esaslı bir hata işliyorsuuz. Bundan da bittabi, yanlış muhakemeler çıkar.

B. Anfuzo, müsamahakâr bir şekilde:

— Evet, bunun ehemmiyetini inkâr etmiyorum mukabelesinde bulundu.

Ben devamla:

— Gazetelere gelince, Stefani ajansının tahlif edilen yeni deniz subaylarına Yunan denizcisinin namını yüksek tutmak hususunda yapılan vesayayı tahrik diye tavsif ettiğini gördüm. Diğer bir telgraf da Elli kruvazörünün torpillenmesi münasebetile Yunan hava kuvvetleri menfaatine toplanan ianeleri ve Yunanlılığın öğündüğü tarihî hâdiselerin zikredilmesini, tahrikâmiz telâkki ediyor. İtiraf ederim ki, tahrik telâkkisinin neye istinad ettiğini anlıyamıyorum. Madem ki bana bu dostane teatii efkâr imkânını veriyorsunuz: Size bütün bu faslın nasıl inkişaf ettiğini hatırlatacağım. Birkaç hafta evvel Arnavut gazeteleri Yunan milleti için tahrikâmiz birçok neşriyatta bulunuyordu, dedim.

B. Anfuzo:

— Evet amma, bunlar mahallî meselelerdi, cevabını verdi.

Sözüme devamla dedim ki:

— İtalyan gazeteleri de o makaleleri bu iktibasın başına geçirilen başlıklar ve bazı mütalâalardan anladığıma göre bir nevi memnuniyetle nakletmeğe şitap ettiler. Size söylemeğe lüzum görmüyorum ki, bu hal, Yunan efkârı umumiyesine İtalyan milletinin sempatisi nişanesini vermemiştir. Her ne hal ise, Yunan gazeteleri, Arnavut matbuatının bu nezaketsizliğine mukabele etmemeği daha vakarlı addetmişlerdir.

Yunanistan aleyhinde Arnavutların bunca tahrikâtını hiffetle sahifelerine geçirmiş ve teşci etmiş olan İtalyan gazeteleri ise, Temistokles ve yahut Miltiyadis medhediliyor, Yunanlılar, kaybettikleri bir geminin yerine yenisini inşa etmek ve yahut hava kuvvetlerini takviye eylemek istiyorlar ve en nihayet denizcilerimize iyi denizci olmaları tavsiye ediliyor diye bugün kendilerini tahrike uğramış diye gösteriyorlar.

B. Anfuzo:

— Belki haddizatinde bunlar değil. Fakat bu neşriyat, İngiliz propagandasına gösterilen sempati ile beraber, bir ehemmiyeti mahsusa kesbediyorlar, cevabını verdi.

Kendisine şahsî kanaatimin Yunan gazetelerinin bütün muhariplerin neşriyatını tam bir müsavat ile neşrettiği merkezinde olduğunu söyledim.»

İmza: Politis

Günün Ansiklopedisi

İngilizlerin bombardıman ettikleri şehir:

Wilhelmshaven

Prusyada Hanover eyaletinde bulunan Wilhelmshaven limanı İngilizler tarafından bombardıman edildi. Bu şehir Jade körfezi üzerinde bulunmaktadır. 25,500 nüfusu vardır. Sulh zamanlarında ticaret limanı olmakla beraber, Alman donanmasının başlıca istasyonudur. Sanayi müesseselerile meşhurdur.

Wilhelmshafen suretinde de yazılır.

Konyada deri fabrikası faaliyete geçti

Konya (Akşam) — Konyada tüccarların gayretile bir deri fabrikası açılacağını evvelce yazmıştım. Fabrikanın küşad resmi, birçok zevatın huzurile yapılmıştır. Fabrikada yüzlerce işçi ve sanatkâr çalışmaktadır.

Konya Hava kurumuna teberrü edilen kurban derileri

Konya (Akşam) — Konya hava kurumuna teberrü edilen kurban derilerinin miktarı 4876 dır. Bunun 4500 koyun, 369 keçi ve 7 si de sığırdır. Halkımızın hava kurumuna gösterdikleri alâka takdire değer.

İlkmektep talebeleri de hariçte kontrol edilecek

Dün toplanan ilkmektep başmuallimleri

İlkmektep başmuallimleri dün Eminönü Halkevinde toplanmışlardır. Bu içtimada ilkmektep talebesinin mektep haricindeki vaziyetleri tedkik edilmiştir.

Başmuallimler ortamekteplere devam eden talebe gibi ilkmektep talebesinin de mürakabeye tâbi tutulmasını, hareketlerinin velilerine bildirilmesini kararlaştırmışlardır.

Bundan başka çocukların her ayhk mesaisi velilerine muntazaman bildirilecektir. Talebenin çocuk tiyatrosundan, radyodan istifade etmeleri için de tedbir alınması mevzuubahs olmuştur. Başmuallimler, 15 gün sonra tekrar içtima edeceklerdir.

★ Dün, Küçükpazarda Bodosun eczda imalâthanesile, Tarlabaşında Yerasimosun odasında ve İstiklâl caddesinde Mihallidisin evinin mutfağında birer yangın başlangıcı olmuşsa da derhal yetişen itfaiye tarafından ateş söndürülmüştür.

★ Zabıta, dün şehrin muhtelif yerlerinde dört dilenci yakalıyarak adliyeye vermiştir.

★ Vali muavini B. Ahmed Kınık dün vilâyet jandarma kumandanı B. Ziya Timur ile Kartala giderek teftişte bulunmuştur.

Arnavutlukta Yunan ileri hareketi: Yolu kapatan karlar temizleniyor.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Mesud yanlışlık

Yazdan kalma denilecek derecede güzel bir gündü. Müfid böyle havalarda yürümesini pek severdi. Köprüye kadar gelmişti. Bu güneşli günde bir vapur gezintisi yapmak hiç de fena olmıyacaktı. Birdenbire Kadıköyündeki akrabaları hatırına geldi. Ne zamandanberi onları ziyaret edememişti. Köprünün Kadıköy iskelesine kadar yürüdü. Orada hazır bir vapur görünce gişeye yaklaştı. Bir bilet aldı. Vapura girdi. Bir köşeye oturdu.

Havanın güzelliği herkesin neşesini arttırmış gibi idi. Yolcuların birçoğunun yüzünde hayattan memnun insanlara mahsus bir ifade vardı. Herkes yalancı bir ilkbahar neşesi içinde idi. Vapur hareket etmek üzere iken birinci mevki salonuna genç bir kadın yolcu girdi. Sade fakat çok zarif giyinmişti. Gözleri ile etrafı araştırıyordu. Oturacak bir yer aradığı belli idi.

Genç kadın Müfid Rahmiyi görünce gülümsedi ve başile selâm verdi. Delikanlı şaşırmıştı. Bu güzel ve zarif kadın kendisini nereden tanıyordu? Maamafih hiç bozmadı. Hemen genç kadının selâmına mukabele etti. Lâkin mesele bu kadarda kalmadı. Bu güzel ve zarif kadın Müfid Rahminin ta yanındaki ancak bir kişinin sığabileceği kadar geniş yeri görmüştü. Geldi. Oraya oturdu.

Şimdi genç kadın ahbapça bir gülümseme ile Müfid Rahminin yüzüne bakıyordu. Erkek ne yapacağını ne diyeceğini şaşırmıştı. Hafızasını allak bullak ettiği halde bir türlü bu açık sarı gözlü, incecik kaşlı kumral kadını nerede gördüğünü, onunla nerede tanıştığını bir türlü bulup çıkaramıyordu. Deli olacaktı. Halbuki yanında oturan kumral kadın gülümsiyerek yüzüne o tarzda bakıyordu ki birşey bulup söylemesi lâzımdı. Fakat güzel yol arkadaşının kim olduğunu hatırlamadan ona ne söyliyebilirdi?

Bereket versin ki genç kadın ondan daha evvel davrandı. Kendisine hatır sorduktan sonra:

— Kadıköyüne mi efendim?... dedi.

Müfid Rahmi cevap verdi:

— Evet efendim... Kadıköyüne...

Birisi çıkıp da şimdi şu yanında oturan genç kadının kim olduğunu kendisine söyliyecek olsa Müfid Rahmi ona en aşağı çıkarıp beş lira verirdi. Kendisile dostca konuşan bu ince kaşlı kumral kadını o kadar merak etmişti. Bir aralık biletçi geldi. Biletlerini zımbaladı.

Bu sırada sarı yüzlü kadın:

— Nasıl? düğün çok güzel oldu değil mi? Eğlendiniz mi?

Diye sordu. İşte o vakit Müfid Rahmi derin bir nefes aldı. Demek yanındaki genç kadın kendisini yedi sekiz gün evvel gittiği Selimin düğününden tanıyordu. Lâkin bu kadar güzel, bu kadar ince, bu kadar zarif bir kadın düğünde kendisinin nasıl dikkatini çekmemişti? Fakat nice güzel, zarif kadınlar vardır ki, kalabalıkta, balolarda, düğünlerde nazarı dikkati celbetmezler... Muhakkak ki Müfid Rahmi bunun için düğünde bu güzel kadının mevcudiyetinin farkında olamamıştı.

Artık aralarında bol bol konuşabilecekleri bir mevzu vardı. Genç kadın:

— Fakat gelinle güvey çok güzel bir çift olmuşlardı değil mi?

— Evet. Biribirlerine pek yakışmışlardı... İkisi de genç ve sevimli insanlar...

— Gelin tarafı çok iyi, çok kibar insanlar... Damadın ailesini yakından tanımıyorum. Fakat onlar da pek mazbut, gün görmüş kimselere benziyor...

— Evet öyledir... Ben damadı da, ailesini de yakından tanırım. Asil, kibar bir ailedir.

— Öyle ise iki taraf da , biribirinin dengini bulmuş... Düğünde herşey mükemmeldi. Yalnız yer biraz dardı. Davetliler de fazla idi. Dansedenler pek sıkıntı çekiyorlardı.

Genç kadının bu sözleri üzerine Müfid Rahmi şaşırmıştı. Çünkü kendisinin bulunduğu düğünde yer darlığı katiyen mevzuu bahis olamazdı. Bilâkis gelen davetliler o koca koca salonları dolduramamışlardı bile... Bunun için delikanlı:

— Nasıl olur? Bol bol yer vardı... diyecekti. Fakat kendini tuttu.

— Evet... dedi, davetliler fazla idi. Yer de biraz darca idi.

Şimdi genç kadın düğün hakkında tafsilât verdikçe Müfid Rahmi hayretten hayrete düşüyordu. Çünkü o gelinin sarışın olduğundan. damadın uzun boyluluğundan bahsetmişti. Halbuki Müfid Rahminin gittiği düğündeki gelin esmerdi. Damad da adam akıllı kısa boylu idi. Gelinin annesinin gözlüklü bir kadın olduğunu söylemişti. Müfid Rahminin düğününde bulunduğu gelinin annesi filân yoktu. Delikanlı o zaman genç kadının başka bir düğüne gittiğini anladı. Fakat onu bozmadı. Bir yanlışlık yüzünden bile olsa kumral kadınla arasında başlayan bu arkadaşlık kendisinin pek hoşuna gitmişti. Hattâ mümkün olsa onunla aynı vapurda, uzaklara, çok uzaklara gidebilseydi. Şimdi yanındaki genç kadın hakkında daha ziyade tafsilât almak istiyordu. Ona sordu:

— Kadıköyünde mi oturuyorsunuz efendim?..

— Hayır... Bostancıda... Kadıköyünden tramvaya bineceğim.

— Kış yaz Bostancıda oturuyorsunuz demek... Yazın güzel amma kışın sıkılmaz mısınız?

Kumral kadın buna şöyle cevap verdi:

— Ben yalnızlığı, bir hayatını severim. Bunun için kış yaz Bostancıda oturuyoruz.

Müfid Rahmi kendi kendine: «Tıpkı benim gibi... Halbuki şimdiki gençler, genç kadınlar daha ziyade şehir hayatını, baloları, sinemaları, tiyatroları tercih ediyorlar.» dedi ve yanındakine sordu:

— Düğünde çok dansettiniz mi?

— Hiç dansetmedim... Bilmem, zaten dansla başım hiç hoş değildir. Cazbandı da sevmem.

Delikanlı gene içinden: «Aynen ben... Ne danstan, ne de cazbanttan hoşlanırım...» dedi. Şimdi aralarında musikiden bahis açılmıştı. Kumral kadın:

— Ben daha ziyade eski Viyana musikisini, Viyana valslerini filân severim...

Müfid Rahmi burada:

— Ben de... dedi, zaten musiki denilince aklına gelen şey de odur...

Vapurla Kadıköyüne iskeleye beraber çıktılar. Müfid Rahmi burada bir yalan söylemek mecburiyetinde kaldı:

— Ben de Bostancıda bir tanıdığımı görmeğe gideceğim!... dedi. Kumral kadından birdenbire ayrılmak istemiyordu. Bereket versin ki Bostancıda hakikaten bir tanıdığı da vardı.

Birlikte tramvaya bindiler. Genç kadın:

— İkincide yer var. Orada oturalım! dedi.

Onun bu sözleri de Müfid Rahminin pek hoşuna gitmişti. Çünkü kendisi de hayatta iktisad taraftarı idi. İkinci mevkide oturdular.

Şimdi genç adam uzun müddettenberi aradığını bulmuş bir insana benziyordu. Senelerdenberi evlenmek denilince bu tipte, bu yaratılışta bu düşüncede bir kadın gözünün önüne gelirdi. İşte onu da basit bir yanlışlık yüzünden bulmuştu.

Bostancıya kadar giderken yolda da uzun müddet konuştular. Müfid kumral kadının bütün düşüncelerini beğenmişti. O konuşurken delikanlı sık sık içinden: «Tıpkı benim gibi...» diyordu.

Şimdi Müfid Rahmi nişanlısile gezip dolaşırken arasıra bu «mesud yanlışlık»dan bahsediyor.

Hikmet Feridun Es

ANKARA RADYOSU

18 ikincikânun cumartesi öğle, akşam

13,30 Program, 13,33 Türkçe plâklar, 13,50 Ajans haberleri, 14,05 Türkçe plâklar, 14,20 Riyaseticümhur bandosu, 15 Sinema orgu (Pl.). 15,30 Ankara devlet konservatuarından naklen neşriyet, Riyaseticümhur filârmonik orkestrasının konseri, 18,03 Radyo caz orkestrası, 18,40 Türk müziğinden folklor örnekleri, 19 Konuşma (Günün meseleleri), 19,15 Zeybek ve oyun havaları, 19,30 Ajans haberleri, 19,45 Fasıl heyeti, 20,15 Radyo gazetesi, 20,45 Şarkı ve türküler, 21,15 Konuşma, 21,30 Salon orkestrası, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 22,50 Cazband (Pl.)

Istanbulun kasırları

Bakırköyünde, muazzam bir havuzun ortasına oturtulmuş olan Siyavüş paşa kasrı nasıl yapılmıştır?

Türk mimarisinin çok güzel eserlerinden biri olan Bakırköydeki Siyavüş paşa kasrı ve etrafındaki fidanlık hakkında bir kaç gün evvel gazetemizde bir yazı çıkmıştı. Bu kasra ve İstanbuldaki diğer eski kasırlara dair İstanbul belediyesi mecmuasında çıkan bir makalenin bazı kısımlarını aşağıya dercediyoruz:

«Bazı padişahlar, eski ve yeni sarayların kasvetli ve sıkıcı dekorlarından kurtulmak için halkın oturduğu evlere benzer kasırlar yaptırmışlardı. Yeni saray denilen Topkapı sarayının etrafında bugün tamamen yok olan şu kasırlar vardı: Pâki köşkü, Mahbubiye köşkü, Mehmed III köşkü, Duavi köşkü, Gülhane kasrı, İsmakiye kasrı, Mermer köşk, Sepetciler köşkü, Şevkiye = İncili köşk, Sinanpaşa köşkü, Beyazıd II köşkü... Bugün burada yalnız Çinili köşk ve kısmen de Sepetciler ve Alay köşkü kalmıştır.

Evliya Çelebi kendi devrinde İstanbulun dört tarafında padişahlara mahsus 40 kadar kasır ve bahçe sayar. Ve meşhurlarını da şöylece sıralar: İkinci Beyazıdın yaptırdığı Fitne köy kasrı, Mimar Sinanın eserlerinden Bakırköyde Sivayüş paşa, Yeşilköyde İskender Çelebi, Kandilli, Üsküdar, Fenerbahçe, Haydarpaşa, Tersane, Dördüncü Mehmedin yaptırdığı Karaağaç ve Çamlıca, Davudpaşa, Silivri, Haramidere, Çubuklu, İstavroz kasırları.

Bu kasırlardan bize kadar yalnız Bakırköydeki Sivayüş paşa kasrı gelebilmiştir.

Zamanın amansız değirmeni hususi mahiyet arzeden bu gayri dini ve gayri resmi eserlerin hepsini ağır ve ezici taşları altında öğütmüş, yok etmiştir. Eski devirlerin ihmali de bu, yok oluşu kolaylaştırmıştır. Cümhuriyet devri eski eserlerimizin, dede yadigârlarının üstüne titremektedir. İmparatorluğun bize can çekişir bir halde bıraktığı bir çok âbideler esaslı bir surette tamir edilmiştir.

Üsküdardaki Şerefâbad, Kavak, Şemsi Ahmed Paşa, Paşabahçedeki Sultaniye, Beykozdaki Tokat, Eyüpteki Baharâbad, Ortaköyde Nişatâbad, Beşiktaşın üstündeki Yıldız, Beylerbeyindeki Şevkiâbad ve Bebekteki Hümayunâbad kasırları şimdi yok olan köşklerimiz arasındadırlar.

Bugün yaşıyan ve yahut can çekişen kasırlarımız şunlardır: Hasköyde Aynalı kavak, Yıldızda Acem, Malta ve Çadır, Bakırköyünde Sivayüş ve Beykozdaki Sait paşa kasırları.

Bir devrin bütün şairlerini, ediblerini dillendiren Sâdâbad kasrının bugünkü hali yürekler acısıdır. Kasrın muazzam musiki ve kabul salonlarının kubbeleri çökmüştür. Tavanlarında yetişen ağaçların kökleri emsalsiz saray hamamının belgami mermerlerinin aralarına birer dinamit gibi girerek parçalamıştır. Suyu devrin remzi olan lâle şeklindeki oymalarla süslü şelâlelerde renkli bir oyuncak haline sokan muazzam tesisat yerlere serilmiştir. İmrahor köşkünün tavanlarında da yer yer çöküntüler başlamıştır. Billûr mavi kristalden yapılan eşsiz merdiven parmaklıklarından bir çokları kırılmış ve aşırılmıştır.

Sâdabad ve İmrahor köşkleri büyük Türk diplomatı Nevşehirli Damad İbrahim paşanın garplılaşma inkılâbından sonra yapılmış ve zaman zaman tadiller ve tamirler görmüş kıymetli eserlerdir. Bunları ilk Avrupalılaşma inkılâbımızın yadigârları olarak saklamaya mecburuz. Sâdâbad kasrının bir hususiyeti daha vardır. Bu kasır Türkiyede ayakta kalan ahşap binaların en büyüğüdür. Bu kasırların turistik bakımdan da kıymetleri çok yüksektir. Memnuniyetle öğreniyoruz ki Maarif vekâleti bu kasırları ihya etmeğe karar vermiştir.

Bizim üstünde durmak istediğimiz yegâne kasır Bakırköyündeki Sivayüş paşa köşküdür. Bu yüce sanatkâr Sinanın ayakta kalan biricik ve eşsiz eseridir. Hem de kârgirdir. Bu kasırda mimarinin, güzel sanatların akıllara durgunluk verecek pırlantalarını bulabiliriz. Bakırköyünün küfeki taşından ve mermerden yapılan kasır bir fevvare göbeği geniş bir havuzun ortasına oturtulmuştur. Beş kemer köşkü derin havuzun üstünde yükseltiyor. Sular üzerindeki kemer menfezli ve sekiz kademeli bir köprü bizi kasrın kapısına çıkarır. Kapının mermer yan süvelerindeki istalâkitlerde ve onun üstünde zambak şeklinde sekiz parça kırmızı taşın zıvana ile beyaz mermerlere geçirilmesinden doğan kemerde san'atin enince zevkini buluruz. Buradan derin ışıklı bir kubbenin örttüğü salona girilir. Salon tamamen suyun üstündedir. Eskiden renkli camlarla süslenmiş alçı çerçevelerin yerleri şimdi molozla doldurulmuştur. Yazın sıcak günlerinde kasırda — büyük havuza dökülen suların zemzemeleri içinde — dinlenmek insanın canına can katardı. Ufukta ateşler yakarak Marmaraya dalan güneş kasrın pencerelerine en cazip tabloları işlerdi. Hünkâr yahut paşa, billûr havuzda kumru gibi yıkanan fildişi renkli kadınlara kasrın penceresinden avuç avuç altınlar serperlerdi.

Sebûendan sâkiler zeberced ve yeşim taslarla misafirlere şarap ve şehvet sunarlardı. Salona girerken solumuza açılan birinci kapının süveleri de beyaz mermerdendir. Türkün sanatkâr eli mermerleri ve porfilleri birer peynir kalıbı gibi zambak şeklinde kesmiş, bunları zivana ve ek suretile biribirlerine kaynaştırarak göz ve gönül büyüleyen bir şekil yaratmıştır. Buradan kasrın ikinci katına çıkılır. Fakat burası çökmüştür. Yalnız duvarları sırıtıyor. Çöküntü birinci kata da sirayet etmek üzeredir.

Salonun solundaki ikinci kapı da müstatil tavanlı, iki pencereli bir odaya açılır. Tavanların vaktile altınla kaplandığı kalan izlerinden anlaşılmaktadır. Bu kasrı bir padişah vaktile kendisine sunulan bir Rum dilberinin fidyesi olarak Barutcubaşı Leona vermiştir. Sonra milli emlâk idaresine geçmiş ve büsbütün yüzüstü bırakılmış, bir aralık keçi ağılı ve Ak toprak deposu yapıldığı için kıymetli parçaları aşırılmıştır. İki sene evvel Maliye vekâleti kasrı 40 dönümlük bahçesile beraber Bakırköy Köy fidanlığına terketmiştir.

Belediyemiz bu kasırda kendisine düşen vazifeyi yapmıştır. Fakat kâfi değildir. Maarif Vekâleti Edirne asfalt yolu üzerinde bulunan bu kasrı bir müze haline sokmalı ve eski halinde tamir ettirmelidir. Kasrın karşısında suyu kışın ve yazın şarıl şarıl akan bir de çeşme vardır.

Fevkalâde eğlenceli bir müsamere

Ç. E. K. Eminönü kazasından:

Çocuk kütüphaneleri ve Çarşıkapı Çocuk dispanseri menfaatine her sene mutad verilen müsamere, bu sene de misli bir yerde görülmiyen zengin bir programla 21 ikincikânun 1941 salı akşamı Beyoğlunda Fransız tiyatrosu binasında verilecektir. Hem hoş vakit geçirmek, hem Kurumumuza hayırlı bir yardım yapmak üzere şimdiden biletlerinizi Ç. E. K. Eminönü kazasının Divanyolundaki merkezinden tedarik etmenizi dileriz.

Eminönü halkevinde konser

Konservatuvar orkestrası, şefi Seyfeddin Asal'ın idaresi altında bu akşam saat 20,30 da Eminönü Halkevinde bir konser verecektir. Programda Schubert, Beethoven, Tschaikowski'den parçalar ve Seyfeddin Asal'ın Trabzon Uşağı parçası vardır.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 12

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Nilüfer cevap vermiyordu.. Susuyordu.

Kasım, ilk defa padişahın gözdesinin elini tuttu:

— Senden beklediğim sözü, sana ben söyliyeyim: Seni seviyorum. Varsın seni Selim de sevsin. Gönül senin değil mi? Hangimizi istersen, hangimizden hoşlanırsan ona meyledersin!

Nilüfer sert bir tavırla başını kaldırdı:

— Hiç birinizi sevmiyorum... Hayır, hayır. Ben padişahın gözdesiyim. Sana sadece acıyorum. Selim senin başını ateşe yakacak...

Kasım hiddetlendi:

— Bu ateşte senin de başın yanacak diye korkuyorsun, değil mi? Çünkü Selim, seni padişahın gözünden düşürmek için: «Onlar sevişiyorlar!» diye iftira edecek. Sen padişahın gözünden düşeceksin... Ve sonra onun olacaksın! Bunları anlamıyor musun, bilmiyor mıyım sanıyorsun?

Kasım odada fazla kalmamak için, Nilüfere:

— Seni Selimin kucağına düşürmiyeceğim... Anlıyor musun?

Diye bağırarak odadan çıktı.

Cevher ağa Kasımın yüzüne baktı:

— Ne var, beyzadem... Yüzünüz gene sararmış?

Kasım:

— Haydi gidelim, Cevherciğim! dedi. Odama gidelim.

Yürüdüler.

Haremağası merakla sordu:

— Konuşamadınız mı?

— Konuştuk. Hem de lüzumundan fazla.

— O halde neden neşesiz görünüyorsun?

— Odada anlatırım, Cevher ağa! O da kahpenin biri imiş.

Odaya vardıkları zaman Kasım hiddetinden titriyordu. Cevher ağa, Kasımın niçin hiddetlendiğini anlamak istedi:

— Nilüferle yüz yüze gelince, yüzünün güleceğini umuyordum. Böyle hiddetleneceğini bilseydim, hiç de aranıza girmezdim.

Kasım yatağının kenarına oturdu.

— Aramıza girişin çok iyi oldu, Cevher ağa! Artık herşey anlaşıldı. Onu budala gibi uzaktan uzağa sevip duracaktım.

— Ya şimdi?...

— Şimdi... Selim gibi bir hayâzı seven kadından nefret ediyorum.

Haremağası birdenbire şaşaladı:

— Ne diyorsun, Kasım bey? Nilüfer, Selimi mi seviyor?

— Evet, evet... Bunu kendi de itiraf etti.

— O halde seni neden korumak istiyor?

— Dolap... Kadın oldabı. Kendini kurtarmak için kurulmuş bir dolap.

— Garib şey! Bu sözlere inanmak istemiyorum.

— Evet. çok garip. Ben de inanmak istemiyordum. Kulaklarım ve gözlerim bu hakikatle karşılaştı... Artık kendime inanabilirim. Kulaklarıma duydum: Nilüfer, Selimi seviyor. Gözlerimle gördüm: O, Selimden bahsedirken titriyordu.

Kasım ağlamağa başladı:

— Artık ondan bahsetmiyelim, Cevherciğim! Ben onu unutmağa çalışacağım.

***

Kasım bey Edirne kalesine atıldıktan sonra..

Aradan çok geçmedi.

Bir sabah saray muhafızlarından birkaç kargılı asker geldi; Kasım beyi alıp Edirne kalesine götürdü.

Kasım bey suçunu sorunca, ona:

«— Padişah gözdesine göz dikmenin cezasını çekeceksin!»

Dediler. Kasım, bu tekmenin nerden geldiğini biliyordu. Zaten o böyle bir felâketi bekliyordu da.

Kasım, Nilüferle konuştuktan dört gün sonra Edirne kalesine atılmıştı.

Kasım, Nilüferin dolaplarını keşfettiği için ondan nefret ediyordu. Fakat, Selimden intikam alamadığı için de kendi kendini yiyordu.

Acaba Nilüfere ne olmuştu? Hiç kimseden de birşey öğrenemiyordu. Selim hazırladığı planı aynen tatbik edebilmiş miydi?

Eğer Selim buna muvaffak olduysa, Nilüfer de gözden düşmüş demekti.

Kasımın yattığı kale zindanlarında, kendisi gibi güneş görmeden inleyen pek çok kimse vardı.

Kasım tek başına bir bodrumda yatıyordu.

Bir gün kale muhafızı, Kasımı görmeğe geldi.

Kasım toprak üstünde uzanmıştı. Ortalık çok soğuktu. Her taraf karla örtülmüştü. Sarayın sıcak odalarında ve yumuşak yataklarda yatmağa alışmış bir genç şimdi kuru topraklar üstünde yatıyordu. Kale muhafızı:

— Sana acıyorum, delikanlı! - dedi - Söylendiğine bakılırsa senin bir suçun yokmuş... Sen bir iftiraya uğramışsın!

Kasım titreyerek yerden kalktı:

— Kim söyledi size benim suçsuz olduğumu?...

— Kuşçubaşı Hüsrev beyden duydum. Eğer yalan söylemiyorsa...

Kasım, muhafızın sözünü kesti:

— Hayır... Hayır... O çok doğru sözlü bir adamdır. Benim suçum olup olmadığını herkesten iyi bilir. Ben, Selimin iftirasına kurban gittim.

— O halde padişahtan af dilesen de, bu kışta kıyamette şu sıkıntıyı çekmesen...

— İşte ben bu işi yapamam. Padişahın benim suçsuz olduğumu bilmesi lâzımdı.

— Belki öğrenir. Fakat, öğreninceye kadar aradan zaman geçer... Sen de burada perişan olursun!

— Zaten kaç yıldır ailemden, yurdumdan uzak yaşıyorum. Ölmeğe razıyım.

Kale muhafızı çok müteessirdi. Fakat elinde hiç bir kuvvet yoktu. Kasıma ancak bir hasır parçası verebilmişti. Kasım bu suretle toprak üstünde yatmaktan kurtulmuştu. Üstünde de kalın bir kocuk vardı. Sabah akşam birer kap yemek veriyorlardı.

Kale muhafızı zindandan çıkarken, Kasım, zihnini kurcalayan bir noktayı anlamak istedi:

— Padişahın kaynı, Nilüferi elde edebilmiş mi? Bana bunu öğrenip haber verirsen pek memnun olurum.

Dedi. Muhafız:

— Bugün saraya gitmiştim. Padişahın, kaynına itimadı varmış. Nilüfere göz diken, onun peşinden koşan Kasım beydir diyorlar. Selim bey yakayı kurtarmış... Sarayda serbesce geziyormuş.

Diye cevap verdi.

Kasım dişlerini gıcırdatarak bağırdı:

— Vay alçak vay! Bana bu oyunu oynadı. Şimdi kendisi meydanı boş bulacak ve atını istediği gibi sürecek.

Muhafız kapıda durdu:

— Sana belki bir yardımım dokunabilir, Kasım bey!

— Eğer kuşcubaşı Hüsrev beye benim burada inlediğimi ve suçum olmadığını anlatırsan, bana büyük bir iyilik yapmış olursun! Hüsrev bey benim kendisinden ne istediğimi sorarsa, ona hemen memleketime gönderilmem için padişahtan müsaade almağa gayret etmesini söylersin! İşte bu kadar...

Kale muhafızı söz verdi ve dileklerini aynen Hüsrev beye anlatacağını vadederek zindan kapısını kapayıp gitti.

— Demek ki, Nilüfer, padişahın gözünden düşmemişti. Çelebi Mehmedin kaynı da elleri cebinde serbesce dolaşıyordu. Kıyamet Kasımın başında kopmuştu..Padişah hiç olmazsa Kasımı çağırıp — bir kere olsun — ondan sorsaydı, Kasım belki de zindana düşmeden affedilecek, yahud hiç değilse memleketine iade olunacaktı. Ne yazık ki, Çelebi Mehmed, kaynının sözüne bakarak, İsfendiyar beyin oğlunu zindana atıvermişti.

(Arkası var)

Tefrika No. 46

Kadının Zaferi

Müellifi: P. de Coulevain **Tercüme eden: (Vâ - Nû)**

Lelo gelmişti. Bu ziyaretin tafsilâtını, uzun uzadıya genç kadına anlattılar.

İhtiyar bayan Carroll, müstakbel damadının kibar hallerile âdeta sihirlenmişti. Onu medhü senalara boğuyordu. Sophie hala ile Hélène'in bu hâdiseyi pek soğuk karşılamaları Dora'nın keyfini kaçırmamıştı. İçinde öyle bir şevk vardı ki, şayet bütün dünya ayağa kalksa, gene kırılmıyacaktı.

Bayan Ronald dairesine çekilmek üzere hazırlandı. Genç kız, nişanlısının ertesi gün ikiye doğru kendisini ziyarete geleceğini söyledi.

— Rica ederim kendisine surat asmayın! — diye ilâve etti. — Aksi takdirde, evleneceği için ondan nefret ettiğinizi sanacaktır. Erkekler öyledir.

Genç kadın hafifça sarardı.

Sonra gözlerini alabildiğine açarak, hayretle:

— Evleneceği için ondan nefret mi edecekmişim?... Niçin?

— Şunun için ki vaktile flört etmişsiniz... Size kur yapmış... Ben henüz gelmemişken... Yokluğumdan bilistifade...

Matmazel Carroll, bu sözleri bâriz bir istihza ile söyledi.

— Acaba esaletin yükseklikleri şimdiden mi başınızı döndürdü?

— Yok yok... Henüz ayığım!

Hélène:

— Halinize bakınca insanın şüphe edeceği geliyor. - dedi.

Dora'nın şaşılacak bir insiyak kudreti vardı. X şuaı gibi, derinlere dalabilirdi. İlk intibaları keseriya onu yanıltmazdı. Bu akşamki sözleri o intibalarına dayanıyordu. Bayan Ronald'ı en ince tarafından yaralamıştı.

«— Aman yarabbi!... Ya kont benim pişmanlık hissettiğimi sanırsa?...»

Pişmanlık...

Onun, Hélène'in pişmanlık duyması... Bu, pek mânasız bir şey olurdu.

Evet, bu izdivaç hoşuna gitmiyordu. Hattâ sinirine bile dokunuyordu. Fakat sadece Jack'ın hayatını altüst ettiği için. Matmazel Carroll'un sadakatsizliği Nevyork sosyetesinde rezalet gibi telâkki edileceğinden dolayı da müteessir oluyordu. Bu rezaletin bütün aileye de zararı dokunacaktı. Sant' Anna'ya bütün bunları izah etmeği düşündü. Şayet aptal, ahmak değilse, hislerini ve düşüncelerini başka türlü tefsir etmez.

Hélène bu fikirleri kendi kendine öyle telkin etti ki, ertesi gün kontun geldiğini haber verdikleri vakit, soğukkanlılığına ve vakarına tamamile sahipti.

Elini mükemmel bir tabiilikle uzatmasına rağmen, müstehzî bir sesle:

— Tebrik ederim, tebrik ederim! - dedi.

Lelo, bir an şaşaladı. Zira Dora, bayan Ronald'ın fevkalâde hiddetli olduğunu ona haber vermişti. Erkek onu büsbütün çıldırtmak, intikamının lezzetini tatmak istiyordu.

İşte anî hayreti bu yüzdendi. Kadını umduğu şekilde bulmamıştı. Buna rağmen çok geçmeden kendini topladı.

— Tebriklerinize teşekkür ederim. Bilhassa samimî olduklarını bildiğim için... Zaten her şeyiniz samimî değil midir?

Hélène'in burun kanadları hafifçe kabardı. Kirpikleri çırpındı. Başını kaldırarak:

— Samimî surette sizi tebrik ederim ...- dedi. - Zira bir Amerikalı kızla evleniyorsunuz... İhtimal bu benim hesabıma tevazu sayılmaz... Fakat namuskâr ve zeki olduğumuza, bazı meziyetlere sahip bulunduğumuza inanırım da...

— Cidden çok ve en iyi meziyetleriniz vardır. Ben kendi hesabıma matmazel Carroll'un kalbini fethettiğim için bahtiyarım. Benim şahsımdaki intihabini muvafık bulmadığınız doğru mu?

Bu düpedüz sual karşısında bayan Ronald'ın bakışlarında bir gayri tabiilik hissedilmedi.

— Emin olun, muvafık bulmadığım sizi seçmesi değildir. Nişanını bozmasıdır. Amerikada bu bize takriben boşanmak kadar çirkin görünür. Bay Ascott'u tâ eskidenberi tanırım. Bu işte onun taraflısı olduğumu açıkça söyliyeceğim. Uğradığı hakaret müstahak değildi.

Hélène sözlerinin kont üzerinde acı bir tesir bırakacağını umarak ilâve etti:

— Tanıdığım insanların en iyi ve en doğrularındandır.

Lelo, sakin sakin:

— İnanırım! - cevabını verdi. - Lâkin mükemmel erkeklerin kadın işinde o kadar az talihi vardır ki... Bütün hasletlerine rağmen bay Ascott, şüphesiz matmazel Carroll'da bir aşk uyandıramamış. Dora onu sevdiğini sanmış. Fakat tam zamanında hatasını anlamış.

— İhtimal... Fakat bu hata, ikisi hesabına da acınacak şey... Şunu biliyorum: Kocam onu asla affetmiyecektir.

— Dora, bay Ronald'ın yeğeni değil mi?

— Yarı yeğeni.

Sant'Anna bir kahkaha attı.

— Öyleyse ben de sizin ailenize dahil oluyorum... Akrabanız oluyorum... Hayat ne tuhaf... Ne tuhaf...

Hélène, ürkmüş gibi komik bir hareket yaparak:

— Akrabam mı?...

Sonra, garip hakikati kavrayarak biraz sarardı.

— Doğru... Bunu hiç düşünmemiştim... Dora'yı daima genç bir hemşire saymıştım... Bana «yenge» diye hitap etmemişti. Hakikatte ise, o benim sadece bir yarı yeğenimdir. Eh, ne yapalım, siz de benim yarı yeğenim olursunuz...

— Hayli lâtif bir şey... Pariste, Rivoli kemerleri altında sizi ilk gördüğüm gün böyle bir akrabalığımız teessüs edeceğini kim tahmin ederdi. Bu tesadüfümüzü hatırlıyor musunuz?

Kont, genç kadına zalimane baktı.

— Ben sizi takibe giriştim. Sizse beni hayırhah bir peri gibi bir izdivaca doğru yürüttünüz...

Hélène, nefsine hâkim olmağı becerdi:

— Halbuki sizin izdivaca pek az istidadınız var gibi görünüyor.

— Evet... Fakat insan kendine el veren kadınla karşılaşınca istidad birdenbire doğuveriyor. Hakikaten de izdivacım güzel bir roman gibi başladı. (Arkası var)

Atina ajansının tekzibleri

Faşist propagandası İtalyan ricatini nasıl tefsir ediyor?

Atina 17 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: İtalyan hezimetlerini ne suretle izah edeceğini bilemiyen faşist propaganda teşkilâtı, İtalyanın kış ortasında Yunan kıtalarını Arnavutluğun içine çekmek plânını kullandığını iddia etmektedir. Yakında ayni propaganda teşkilâtı, bütün Arnavutluğun İtalyan kıtaları tarafından tahliyesini haklı göstermek için şüphesiz tahliyenin yüksek sevkulceyiş sebeblerile ve Yunan ordusunu müşkül vaziyette bırakmak maksadile yapıldığını ileri sürecektir.

Faşist propaganda teşkilâtı, Yunanistanın mecalsiz kaldığını ve İngiltereden yardım beklediğini, fakat bu yardımın gelmediğini ilâve eylemektedir. Halbuki son günlerde İtalyan radyoları bile İngiliz harb gemileri refakatinde mühim bir kafilenin Sicilya kanalında giriştiği bir deniz ve hava muharebesini müteakib salimen Yunanistana geldiğini itiraf etmekte idiler.

Esasen sureti umumiyede İngilterenin Yunanistana yaptığı yardım mühimdir. Bu yardım ile alâkadar olarak düşman tarafından yapılan hiçbir entrika İngiliz - Yunan ittifakına hâkim olan emsalsiz samimiyeti ihlâl edemez. Yunan efkârı umumiyesi İngiliz - Yunan işbirliğinin tesirini ittifakla takdir etmektedir.

Atina 17 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Yunan askerlerinin aç kaldıkları ve şefleri tarafından rövelverle tehdit edildikleri için yürüdüklerine dair faşistler tarafından yapılan iftiralarla dolu propagandayı istihfafla karşılamaktayız. Esasen İtalyanlar Yunanlılardan esir almamışlardır. Bu cihet ihtiyatla bu hususta hiç bir rakam zikretmiyen İtalyan resmî tebliğlerinden de anlaşılmaktadır. Yunan zabitleri ancak maiyetlerindeki askerler kahramanlığı pervasızca bir cüret derecesine çıkardıkları zaman müdahale etmek mecburiyetinde kalmaktadırlar ki bu da pek sık vukubulmaktadır.

Diğer cihetten şurasını da kaydedelim ki, Yunan zabitleri vazifeleri icabı olduğu için ve maiyetlerinde bulunanlardan emin oldukları için daima kıtalarının başında gitmektedirler.

Amerika - Meksika

Geniş bir işbirliği paktı yapacaklar

Nevyork 17 (A.A.)— Vaşington dan bildiriliyor: Amerika ile Meksika, dostluk ve iyi komşuluk münasebetlerini kuvvetlendirmek ve Amerika milletlerinin müdafaa plânları çerçevesi içinde samimî bir işbirliği temin etmek üzere yakında müzakereye girişeceklerdir.

Resmî mahfillerde bu müzakereler esnasında Kanada ile akdedilen pakta benzer geniş bir askerî ve iktisadî işbirliği programının esaslarının hazırlanacağı ümid edilmektedir.

Bu münasebetle Meksikanın Amerikadan yapacağı istikrazlarla Panama kanalının müdafaası için Magdalenabay ve Acapulco'da ve belki de Meksika körfezinin iki noktasında büyük deniz üsleri vücuda getirmesi projesi müzakere edilecektir.

Meksika Reisicümhurunun beyanatı

Meksika 17 (A.A.) — Meksika harbiye mektebini bitiren talebelere subay kılıcı verilmesi münasebetile yapılan merasim esnasında Reisicümhur general Camacho bir nutuk söyliyerek Meksikanın yakında karar, mücadele ve fedakârlık saatleri geçireceği, demokrasiyi muhafaza etmek vazifesinin subaylara düştüğünü söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

«Bütün Amerikan milletlerine devamlı ve şerefli bir sulh temin edecek beynelmilel doktrinin müdafaa hattı Meksikalı erlerin azmile müdafaa edecekleri siperlerdir.»

General Camacho, Meksikanın idеallerinin ve manevi kıymetlerinin müdafaası icab ettiği takdirde Meksika tarihindeki kahramanların enerjisille silâha sarılmalarını subaylardan isteyerek sözlerine nihayet vermiştir.»

Avustralyada top yapılıyor

Sydney 17 (A.A.) — Yüzde yüz oAvustralya imalâtından olan ilk «Bren» topları dün muvaffakıyetle tecrübe atışlarını yapmışlardır. Bu toplar beş Avustralya fabrikası tarafından yapılmıştır.

Büyük bir deniz harbi olacakmış

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

olacaktır. Mihverin bugünkü denizaltı mevcudünü 284 tane tahmin ediyorum. Fakat öyle zannediyorum ki nihayet 1943 de mihver 500 denizaltı gemisine malik olacaktır.

Eğer Birleşik Amerika devleti, cenubî Amerikada mütearrız bir askeri devletin yerleşmesinden doğacak neticelerle karşılaşmak istemiyorsa, bugün Avrupada nazilerin önüne sed çeken Büyük Britanyanın deniz kudretini Almanyanın yıkmasına mâni olmamız lâzımdır.

Eğer Almanya yeni topraklar fethetmek üzere Okyanusta dolaşmakta serbet kalırsa evvelâ cenubî Amerikaya gitmesi ve oranın çok zengin kaynaklara el koyması çok muhtemeldir.

Birleşik Amerika müdafaasını tekâmül ettirmek için zamana muhtaçtır. Çünkü her iki Okyanus için tesbit edilen bahriye inşaat programının tamamile ifası için altı sene lâzımdır. Bu programın ifasına şimdi başlanmış bulunuluyor. Bize bu zamanı ancak Büyük Britanya ve onun donanması kazandırabilir ve Büyük Britanyanın yaşaması için de bizim yardımımıza muhtaçtır.»

Amerika Bahriye Nazırı bundan sonra rakamlar zikretmiştir. Bu rakamlara göre Birleşik Amerikanın bir sonkânun 1941 de ilk safta harbedecek 332 gemisine mukabil Almanyanın, İtalyanın ve Japonyanın tahminen 658 gemileri vardı.

Sonkânun 1942 de rakamlar şöyle olacaktır: Amerika donanması 342 parça, mihver donanmaları 803 parça, sonkânun 1943 de de Amerika donanması 422 parça mihver donanmaları 962 parça.

B. Knox beyanatına şöyle devam etmiştir:

«Amerikan ve İngiliz donanmalarının müşterek kudreti sayesindedir ki Atlantik ve Pasifik denizleri mütearrız memleketlerin fütuhat emellerine sed çekmiştir. 125 senedir İngiliz deniz kudreti Amerikayı tehdid etmemiştir ve eğer Amerika Monreo nazariyesine riayet ettirebilmiş ise bu ancak Büyük Britanyanın müzahereti sayesinde olmuştur.»

B. Knox Amerikan kaynaklarının teşkilâtlandırılması İngiltereye yardım edilmesini ve aynı zamanda Amerikada kuvvetli müdafaalar hazırlanmasını mümkün kılacağını söylemiş ve demiştir ki:

«Bu bize paraca, emekçe ve fedakârlıkca çoğa malolacaktır. Fakat infiratçı bir siyasetle İngiltereyi terkedersek bu yakın bir âtide bize çok daha pahalıya malolur. Bu harbin ruhu denizler hâkimiyetini İngilterenin elinden almak için Almanyanın göstereceği gayret ve teşebbüstür.

Umumî harptenberi Birleşik Amerika yalnız bir Okyanusta yalnız Pasifikte donanma bulundurmuştur.

Eğer bu donanma her iki Okyanus için de kâfi gelmişse bunun sebebi İngiliz donanmasının ve faaliyetinin bize Atlantikte emniyet vermiş olmasıdır. Fiili vaziyet şu idi ki, biz ve İngiliz imparatorluğu milletleri aynı sulh gayesi için çalışan iki Okyanusluk tek bir donanmamız olmuştur. Bizim henüz bir Okyanusluk donanmamız vardır. Şimdi iki Okyanusluk bahriye yapıyoruz.

Fakat bu iki Okyanusluk donanmanın esası altı seneden evvel meydana gelemiyecektir. Bunu elimizden geldiği kadar çabuk tamamlamamız lâzımdır. Çünkü iki Okyanusluk donanmamızın öbür kısmı bugün vahim bir tehlikeye maruz bulunuyor.

İngiliz donanması ise ancak Britanya adaları yaşadığı takdirde yaşıyabilir. Eğer Britanya adaları düşerse asla tehlike önünde kaçmamış olan İngiliz donanmasının da aynı zamanda düşeceğine inanabiliriz. Öyle zannediyorum ki İngiliz donanması onu tutan kahraman milletin âkibetine uğrıyacağını farzedebiliriz. Eğer bu olursa, donanmamız her iki Okyanusta tehlikeyi karşılamak için bizzarure ikiye ayrılacaktır. Bize en yakın olan mıntakaları bile himaye edecek derecede kuvvetli olamıyacağımız bugün söylenemez. Bu denizlerin hattâ bir kısmının bile kontrolunu kaybettik mi Avrupa ve Asya harbi muhakkak ki şimali ve cenubî Amerikaya nakledilecektir.»

Ispanyada kış

Münakalât memleketin her tarafında durdu

Madrid 17 (A.A.) — Stefani: Bütün İspanyada şiddetli bir kar fırtınası hüküm sürmektedir. Münakalât her yerde sekteye uğramıştır.

İsveçte grip salgını

Stokholm 17 (A.A.) — Grip salgını gittikçe yayılmaktadır. Grip tehlikeli değil, fakat son derece sarîdir. Soğuk sıfırın altında 26 dereceyi bulmuştur.

★ Resmi hakemleri davet: Bölgemize bağlı bütün hakem ve hakem namzedi arkadaşların 20/1/941 pazartesi günü akşamı saat 18 de bölge merkezinde yapılacak olan toplantıya gelmeleri ehemmiyetle tebliğ olunur.

Romanyadaki hazırlıkların sebebi ve gayesi her doğru mantığa göre ne olabilir?

(Baştarafı 1 inci sahifede)

bebi, ne Rumen ordusunun terbiyesi, ne de petrollerin muhafazası olabilir. Bu yığın ancak bir taarruz hareketine hazırlıktır. Bu tecavüz kime karşı olabilir?

Şimdiye kadar hesapsız ve plânsız iş görmemiş olan Alman erkânıharbiyesinden mantıksız hareketler beklemek yanlıştır. Sovyet Rusyaya bir tecavüz — Harbin bu safhasında olsun — Tamamen çürük bir tasavvurdur. İtalyaya yardım, Almanyada hiç düşünülmemiştir. Esasen ilkbahara kadar bir yardım hareketi geç kalmış sayılabilir. Bundan başka Almanyanın yardımı sayesinde Arnavutluk hezimetinden kurtulmayı, Mussolini, Arnavutluğu bırakmağa asla tercih edemez. Balkanlarda İngiltere aleyhindeki asıl harp gayesine hiç bir hizmeti dokunmıyacak yeni bir cephe açarak Türkiyeyi de harbe sokmak Almanyanın hesabına sığar şey değildir.

Romanyadaki hazırlık da bir «vâkıa» olduğuna göre, buna en mantıkî sebebi düşünmek lâzımdır. Bu da, izah etmek istediğimiz gibi, İtalyanın sulha mecbur kalması ihtimali karşısında şarkî Akdenizi boş bırakmamak, İngiliz hava ve deniz kuvvetlerini orada alıkoymak ve bir de Balkanlarda bir cephe teessüsüne engel olmak içindir. Romanyadaki bu hazırlığın, İtalya sarsıldıktan sonra başlaması da bu fikri kuvvetlendiriyor.

Necmeddin Sadak

Almanyanın İtalyaya yardımı

Trenlere Alman harp malzemesi yüklendi

Londra 17 (A.A.) — Times gazetesinin diplomatik muharriri yazıyor: Almanyanın İtalyay yardımı her an daha bariz bir şekil almaktadır: Hava dafi teşekkülleri herhalde Sicilyaya gitmek üzere Romadan geçmektedir. İtalyanın şimalinde bir çok trenlere Alman harp malzemesi yüklenmiştir. Sicilya ve Triesteye gönderilen tayyarecilere refakat edenler lüzumundan fazladır. Bunların icabında poliste ve idare işlerinde çalıştırılacakları zannedilmektedir.

Bu adamların, daha şimdiden İtalyanın birçok mıntakalarında yerleşmiş olan Gestapo azasile çalışacakları muhakkatır. Şimdilik Almanlar propagandalarını nezaketle yapıyorlar. Halbuki bu usul onların adeti değildir. Almanların cüzütamlarını İtalyaya göndermekteki müsaraatları İtalyayı takviye en kısa bir müddet içinde olması arzularını gösterir.

Şuna hiç şüphe yok ki, İngilterenin Akdenizdeki hâkimiyeti Hitlerin hesaplarından birini altüst etmiştir. Almanlar, İtalyan donanmasının yapmaya muktedir olamadığı işi yapmak istiyorlar. Fakat İngilizler buna, Catania tayyare meydanını imha edici bir tarzda bombardıman etmek suretile derhal mukabele etmişlerdir.

Voleybol müsabakası

Dün Eminönü Halkevinde erkek mektepleri voleybol müsabakalarına devam edildi. Günün ilk maçı Şişli Terakki - Vefa arasında oldu. Netice: 15-3, 2-15, 8-15 Vefa lehine bitti.

Takımlar: Vefa: Zeki, Osman Ziya, Hamit, Edip, Nafiz.

Şişli Terakki: Muammer, Turgud, Şaban, Tahir, Lûtfi, İhsan.

Günün 2 nci oyunu Hayriye ile İstiklâl arasında idi. Bir futbol maçı şeklinde cereyan eden bu maçı Hayriye 15-8, 15-6 kazandı

Takımlar: Hayriye: İbrahim, Ferit, Asli, Nevzad, Salâhaddin, Kâni.

İstiklâl: Hüseyin, Nezih, Sadi, Fahiman, Muhiddin, Fethi.

YENİ NEŞRİYAT

Arkadaş

Cemal Nadir Güler ve Vedad Günyol tarafından hazırlanan, haftalık çocuk mecmuası «Arkadaş» ın ikinci sayısı birinciden daha güzel olarak ve daha zengin mündericatla çıkmıştır. Bu sayıda büyük romancı bayan Halide Edip mektebe nasıl başladığını anlatıyor. Ayrıca meraklı masallar, seyahatler, faydalı tavsiyeler, eğlenceli karikatürler, yazılar, mükâfatlı müsabakalar, bilmeceler vardır. Tavsiye ederiz.

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ
17 İkincikânun 1941

DEVLET BORÇLARI

	L.	K.
% 7,50 933 Türk borcu I. II. III.	19.	70
» » 1938 ikramiyeli	19.	87
» » 1933 İkramiyeli Ergani A. B. C.	19.	95
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	19.	40
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	19.	50
» 2 1932 Hazine bonoları	60.	50
» » 1934 » »	15.	50
» » 1935 » »	29.	50
» 1938 » »	52.	75
A. Demiryolu tahvili I-II	41.	75
» » III	41.	—
A. Demiryolu mümessil senet	39.	75
Haydarpaşa limanı	43.	75
H. limanı mümessil senedi	41.	75

HİSSE SENETLERİ

T. C. Merkez bankası	109.75
T. İş bankası nama muharrer	9.70
T. İş bankası (hamile ait)	10.—
T. İş bankası mümessil his.	101.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	22.25
A. Demiryolları şirketi (% 100.	37.—
Eskişehir çimento şirketi	7.75
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903	115.50
» » 1911	108.50
» » Amorti	58.—
» » Kupon	1.30

NUKUT

Türk altını	23.20
Külçe altın bir gramı	2.73
Osmanlı bankası (banknot)	2.35

KAMBİYO

	Türk lirası
Londra üzerine 1 sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 dolar	132.20
Paris üzerine 100 frank	
Milâno üzerine 100 liret	
Cenevre üzerine 100 frank	29.9446
Atina üzerine 100 drahmi	0.9975
Sofya üzerine 100 leva	1.6225
Marid üzerine 100 pezata	12.9375
Budapeşte üzerine 100 pengö	
Bükreş üzerine 100 ley	
Belgrad üzerine 100 dinar	3.175
Yokohama üzerine 100 yen	31.1375
Stokholm üzerine 100 kuron	31.0050

BULMACAMIZ

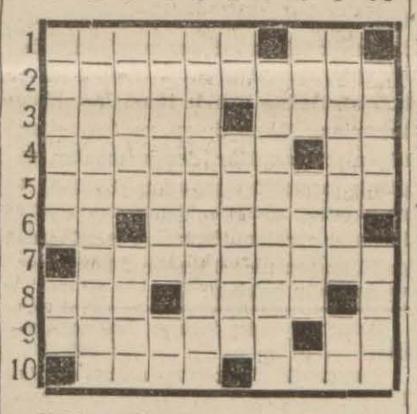

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Elektrik yapan âlet - Küşad et.
2 — Eki var.
3 — Şeref - Tersi tayyaredir.
4 — El ayası - İktifa edatı.
5 — Yazlık eğlence yeri.
6 — Olmaktan emir - Efendi.
7 — Bir çift tulubmacı ayakkabısı.
8 — Cezire - Sonsuzluk.
9 — Eski Sovyet ricalinden biri - Nida.
10 — Bir erkek ismi - Rahatsız etme.

Geçen bulmacamızın halli
Soldan sağa ve yukarıdan aşağı
1 — İkincikanu, 2 — Kuş, İsabet, 3 — İşyar, Ray. 4 — Atom, Net, 5 — Ciroyapmak, 6 — İs, Malları, 7 — Kar, Plâka, 8 — Abanmak, ya, 9 — Neyearayor, 10 — Ut, Tkı, Arı.

Beşiktaş halkevinde konferanslar

Beşiktaş Halkevinde bu sene birçok konferanslar verilecektir. Bunların tarihleri şudur: 18 birincikânun: Yeni nesil şairleri (Nusret Safa), 25: Anadoluda Türk tarihinin ana hatları (Mükrimin Halil), 1 şubat: Halkiyat (Yusuf Ziya Demirci), 15: Bizde temsil hayatı (Kemal Emin Barla), 1 mart: Sağlık öğütleri (doktor Celâl Tahsin), 15: Ticaret ahlâkı (Naci Kasım Turan), 29: Türk kadının yürd ödevleri (Meliha Avni Süzen), 12 nisan: Edebiyatımızın ana hatları (Bekir Sıdkı Ozan), 23 nisan: 23 nisan (Ali Rıza Öker), 3 mayıs: Hayvanlardan insanlara geçen hastalıklar (Veteriner İlhami Özman), 19 mayıs: Spor ve gençlik (Naşid Baylan).

Yıldız müsabakası

Meşhur çocuk sinema yıldızı Şirley Temple'in filmleri Türkçeye çevrilirken onun yerine Türkçe konuşmak üzere güzel Türkçe konuşan Türk kızları arasında bir müsabaka tertip edilmiştir.

İkinci sayısı dün çıkan (Arkadaş) çocuk mecmuasında bu müsabaka hakkında uzun tafsilât verilmektedir.

Zayi — Galata nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeremi ve beraberinde 937 yılında Gazi Osman paşa orta okulundan verilen şehadetnameyi kaybettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
335 No. da mukayyed Hayreddin Oral

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası. Şube ve ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

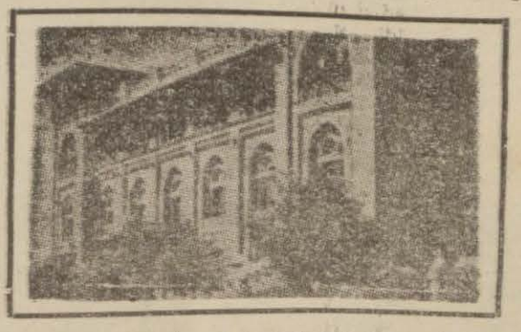

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adet	1,000	liralık	4,000	lira	100	adet	50	liralık 5,000 lira
4	»	500	»	2,000	»	120	»	40	» 4,800 »
4	»	250	»	1,000	»	160	»	20	» 3,200 »
40	»	100	»	4,000	»				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kur'lar senede 4 defa 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 275000 lira olan 50 adet sarnıç vagonu 28/2/941 cuma günü saat 15 te kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (14750) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar komsiyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (500) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (163)

***

Muhammen bedeli (2500) lira olan 500 kilo kösele (23/1/941) perşembe günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (187) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanununun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (52)

★

Muhammen bedeli 16700 (on altı bin yedi yüz) lira olan 50 ton benzin 30/1/941 Perşembe günü saat 15 te kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1252,50 (bin iki yüz elli iki lira elli kuruş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (164)

★

Muhammen bedeli (6480) lira olan muhtelif eb'atta 3600 Kğ. bakır levha (23/1/1941) perşembe günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (972) liralık kat'i teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (328)

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edilirler.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 —İdaremiz ihtiyacı için «400.000» kutu dolma tüfek kapsülü ile «1.500.000» adet 22 lik nişan fişeği pazarlık usulile satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 27/1/941 pazartesi günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır. Şartnameler mezkûr komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiyat üzerinden % 7,5 güvenme paralariyle birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (339)

Yolunda giden çocuk.....

PİRİNÇ-MERCİMEK-BEZELYE-YULAF-PATATES-KORNFLAVER-İRMİK
VE SAİR HUBUBAT UNLARI

Tercih sizi aldatmıyacak ne doğru hakikat işaretidir. İsrarla bakkalınızdan ÇAPAMARKA müstahzaratını isteyiniz.
Büyük bakkaliye mağazalarında bulunur.

Avrupanın en güzel aşılı güllerini Kerami GÜL bahçesinden tedarik edebilirsiniz.
SIYAH GÜL de dahil
Büyük Gül Koleksiyonu.
Liste isteyiniz
Taşraya sipariş kabul olunur.
Kerami Parıldar
Uncular cad. İmam sok. No. 28
ÜSKÜDAR

Emlâk ve Eytam Bankasından :

Esas No.	Yeri	Kıymeti	Cinsi	Mesahası	Teminatı
1179	Beyoğlu Feriköy ikinci kısım mah. Çifte cevizler sok. Eski 90 yeni 9	547.—	Arsa	547 M2	109.40
1923	Sultanahmet, Alemdar mah. Yerebatan cad. Eski 2 yeni 10-12	4732.—	Dükkânlı, bahçeli ev	264,50 M2	946.40
2694	Beyoğlu, Kalyoncukulluğu Mah. Kordelâ sok. Eski 56, yeni 76	245.—	Arsa	81,50 M2	49.—
2698	Beyoğlu, Çukur mah. Berber şahin sok. eski. yeni 9	2435.—	Kâgir ev	67 M2	487.—
2707	Beyoğlu Kocatepe mah. Büyük ve küçük Şişhane sokakları eski 43, yeni 31 taj 29.	49.—	Arsa	49,25 M2	9.80
2753	Sultanahmet, Alemdar mah. Yerebatan cad. eski 2 yeni 8	4235.—	Bahçeli ev	291 M2	847.—
2877	Eminönü Dayehatun mah. Kızlar ağası han alt kat eski, yeni 11 ada 631. parsel 30	450.—	Havasız Dükkân	15 M2	90.—
2884	Eminönü, Dayehatun mah. Kızlar ağası han üst kat eski, yeni 9 ada 631, pafta 6	300.—	Kâgir oda	22 M2	60.—
2902	Fatih, Kocamustafa paşa Hobyar mah. Haseki cad. eski 81, yeni 101	90.—	Dükkân	6 M2	18.—
2916	Yeşilköy, Ümraniye mah. Eski halkalı cad. Yeni Seyit Ali sokak eski 16, yeni 49, Taj 49	133.—	Dükkân	62,62 M2	26.60
2918	Yeşilköy, Eski kuyu meydanı, yeni bahçe, en yeni yeşil bahçe sokak yeni 7-9, taj 7-9	203.—	Dükkânın 1/2 his.	Takriben 166,50 M2	40.60
2944	Beyoğlu, Tomtom mah. Tercüman çıkmazı eski 12, yeni 14, taj 14 ada 325, pafta 35 parsel 33	1853.—	Apartımanın 2/4 his.	93,75 M2	370.60
2959	Beyazıt, eski Bitpazarı, yeni çadırcılar sokak eski 33, yeni 31	525.—	Üstünde odası olan dükkân	7,50 M2	105.—
2977	Kadıköy, Caferağa mah. eski bahariye, yeni Şevki bey sok. eski 35 mükerrer, yeni 45	387.—	Evin 28/192 hissesi	Takriben 165,31 M2	77.40
2990	Kadıköy, Rasimpaşa mah. Misakı milli cad. eski 46 mükerrer yeni 75 ada 182, parsel 14	418.—	Oda	77,50 M2	83.60
3070	Üsküdar, İcadiye mah. eski hamamcı başı çeşmesi, yeni sürahici sokak eski 8, taj 8	693.—	Ev	Takriben 250 M2	138.60
3071	Üsküdar, Kuzguncuk, İcadiye cad. eski 5, yeni 7	29.—	Dükkânın 288/1728 hissesi	23,76 M2	5.80
2437	Beyoğlu, Tophane İlyas çelebi mah. Akarsu yokuşu eski 23, yeni 31	1033.—	Enkaz halinde iki kulübenin 1/2 hissesi	409,26 M2	206.60

Yukarıda adresi ve tafsilâtı yazılı gayrimenkuller açık arttırma usuliyle ve peşin para ile satılacaktır.

İhale 6/2/941 perşembe günü saat o ndadır. Müzayede sırasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde taliplerin teminatlarını yüzde yirmi nisbetinde tezyid eylemeleri ve mühür kullananların mühürlerini noterden tasdik ettirmeleri lâzımdır.

İşbu emlâki satın alacaklara satış bedelinin bir kısmı mevzuatımız dairesinde ikraz edileceğinden bu hususta izahat almak istiyenlerin pey akçesi nüfus tezkeresi ve üç kıt'a fotoğrafla birlikte bildirilen gün ve saate kadar şubemiz emlâk servisine gelmeleri. (847) (210)

45 Numaralı ilân
Istanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan :

Badema kasaplarda perakende dağlıç ve karaman koyun etleri bir gün evvelki borsa canlı hayvan fiatının âzami 2,10 ve kıvırcık 2,30 misille etiketli olarak satılacak ve toptancılar bu fiattan perakendeci kasaplara kilo da dağlıç ve karaman için 10. kıvırcık için 12 kuruş bırakacaklardır. (334)

Yunanistana irsalât

Yunanistana her nevi eşya irsalini kabul ederiz. Müracaat yeri:
Türk - Ellas Türk Anonim Şirketi
Kredi Liyone Hanı, Galata, Telefon: 44637-8

● Öğle ve Akşam ● Yemeklerini
BUKETTE
Yiyiniz.
BUKET Beyoğlunun en şık muzikli Lokantasıdır. Telefon: 42160

SATILIK
Çok güzel cins ve modern stilde yatak ve yemek odası ile sair mobilyaları satılıktır. Her gün saat 3-7 arasında Beyoğlunda İlk Belediye S. 5 No, Küçük Tünel hanının 4 No. sında görebilirler.

Hali Tasfiyede
Lö Feniks dö Viyen
Hayat Sigorta Şirketi
Türkiye Acenteliği Tasfiye Heyetinden:

Eldeki vergi ihtilâflarının halli lüzumlu görülmüş olmasına mebni tasfiye müddetinin altı ay daha uzatılmasına İstanbul Asliye Mahkemesi İkinci Ticaret Dairesince 7/1/941 tarihinde karar verilmiş olduğu ilân olunur.

AÇIK ARTTIRMA ile FEVKALÂDE SATIŞ

1941 İkincikânununun 19 uncu pazar günü saat 10 da Taksim Ayaspaşa caddesinde Alman sefareti karşısında 55 No. lu Marmara apartımanın 1 inci dairesinde mevcut ve tekmili Avrupada yapılmış Stil ve Epok eşya, hakiki (Bieder - Meier) mamulâtı marketiri işlenmiş Mari - Terez 1 kanape ve 2 koltuktan ibaret salon takımı, 18 nci asıra aid Marketiri iki adet nadide Komod, Masii meşe ağacından oymalı eski epek Felemenk nadide yatak oda takımı, Bieder - Meirer mamûlâtı pistole boyalı enfes yemek oda takımı, Bieder - Maier mamûlâtı salon eşvası, ayna etajer, masa ve dolapları, Viyana malı akaju ve ceviz dolaplar, eski bronz avizeler, eski ağaç oyma ve ferforje duvar aplikeleri, meşhur ressamların imzalarile orijinal tablo koleksiyonu. biblolar, Bohem kadehleri, tabak ve su takımları, 100 parçadan ibaret arjante çatal bıçak takımı, 18 nci asıra aid Gobler epok Felemenk sandalyaları, vazolar, eski ağaç ayaklı lâmbalar, likör takımları, lâke dolap ve tuvaletler, divanlar, yastıklar, demir sobalar, 60 plâklı portatif Gramofon, Luyi X V geridonlar, mutfak takımları vesaire lüzumlu eşyalar. Filps markalı 7 ampullü en son model Radyo - Muşkebat ve Anadolu halıları.

Bakırköy sulh hukuk hâkimliğinden: 940/63
Yeşilköyde Şevketiye mahallesinde Bulvar sokağında eski 134 yeni 42 numarada mukim iken 5/12/940 tarihinde vefat eden Misak kızı Agavninin terekesine vaziyet olunarak resmî tasfiyesine karar verilmiştir alacaklı ve borçluların kanunu medeninin 561 ci maddesine istinaden bir ay zarfında ve mirasçıların da kanunu medenînin 534 cü maddesine istinaden üç ay zarfında mahkemeye müracaatla kayıtlarını yaptırmaları aksi takdirde terekenin tasfiye edileceği ilân olunur.

Dr. Horhoruni
Eminönü Nimet Abla gişesi karşısındaki muayenehanesinde her gün akşama kadar hastalarını tedavi eder. Telefon: 24131.

ÇAMLICA Klübünün

Mutad senelik kongresi 1/2/941 cumartesi saat dörtte yapılacağından âzaların teşrifleri rica olunur.
İdare Heyeti

Fatih Askerlik Şubesinden: Harita yüzbaşısı İbrahim Hilmi 32/199 un acele şubeye müracaatı

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600. altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare 20681
Müdür: 20497

Zilhicce 20 — Kasım 72

	S.	İm.	Gü.	Öğ.	İkİ.	Ak.	Yat.
E.	12,31	2,16	7,17	9,46	12,00	1,30	
Va.	6,37	8,23	13,24	15,53	18,07	19,43	

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Her Aksam: Taksim'de
KRİSTAL SALONUNDA
Memleketimizin kıym etli okuyucusu bayan
MUALLÂ kemanî SADI ve arkadaşları
Sayın halkımızın yüksek alâka ve teveccühleri ile muvaffakiyetle seanslarına devam ediyorlar.
AYRICA: 15 kişilik memleketin tanınmış san'atkârlarından müteşekkil SAZ HEY'ETİ ve meşhur
POGANNİ KADIN orkestrası (LİLİ ŞEKY İdaresinde)
Hergün saat 4 den 7 ye kadar halk matinesi konsumasyon 13 buçuk Kuruştur. Tel: 40099

İstanbul Levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

1,900,000 adet bir numara, 2,680,000 adet iki numara, 61,000 adet dört numara mıh alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 22/1/941 çarşamba günü saat 15 de Tophanede İs. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 48,296 lira 40 kuruş ilk teminatı 3620 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (791 - 214)

***

Tophanede iki No. lu dikim evinin altındaki 24 adet dükkân tamir ve inşa ettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 22/1/941 çarşamba günü saat 14 de Tophanede İs. Lv Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 22,663 lira 9 kuruştur. İlk teminatı 1999 lira 72 kuruştur. Keşif ve şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (794 - 217)

***

100,000 adet cam matra alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 22/1/941 çarşamba günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 35,000 lira ilk têminatı 2625 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (798 - 216)

***

Piyasada tanınmış iyi markalardan yeni veya az kullanılmış bir buçuk tonluk kamyonet alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 22/1/941 çarşamba günü saat 15,30 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 3350 lira kati teminatı 502 lira 50 kuruştur. Görülerek beğenilmek üzere alınacak olan bu kamyonete isteklilerinin belli saatte kamyonetlerile beraber Tophanede bulunmaları. (798-250)

***

Adet	
25,000	13 milimetrelik.
25,000	14 »
25,000	15 »
25,000	16 »
25,000	17 »
25,000	18 »
25,000	19 »
25,000	20 »
25,000	21 »
25,000	22 »

Yukarıda yazılı mantarlar alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 20/1/941 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 550 lira kati teminatı 82 lira 50 kuruştur. Mantarlar taliplerin getirecekleri nümunelerden beğenilerek alınacağından isteklilerin nümunelerile belli saatte komisyona gelmeleri. (795-247)

***

1000 adet et satırı ve 5000 adet et bıçağı müteahhid nam ve hesabına alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/1/941 salı günü saat 14 de Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6500 lira ilk teminatı 487 lira 50 kuruştur. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (797-249)

***

17 milimetre genişliğinde 80,000 metre şerit alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/1/941 salı günü saat 14,30 da Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 4000 lira ilk teminatı 300 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. 801 - 289

***

Beher kilosuna 38 kuruş tahmin edilen 20 ton toz şeker alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 20/1/941 pazartesi günü saat 15 de Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Kati teminatı 1140 liradır. nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. 800 - 288

***

Beher kilosuna 102 kuruş tahmin edilen 10,000 kilo balye ipi alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/1/941 salı günü saat 15 de Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 765 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. 802 - 290

***

Beher çiftine 43 lira tahmin edilen 87 adet altlı ve üstlü demir karyola alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/1/941 cuma günü saat 14 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 281 lira 2 kuruştur. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (808 - 316)

MAKSİM
ALATURKA KISMINDA HER AKŞAM
SAFİYE 20 kişilik saz heyeti
HAVAYDA BİR GECE
25 kişilik büyük Revü muvaffakıyetle devam etmektedir.
Görmek ve alkışlamak fırsatını kaçırmayınız.
Her pazar 16 da REVÜ MATİNESİ

Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliğinden :

3780 numaralı kanuna müsteniden neşredilen 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden Ereğli Havzası Kömürleri satış birliği, ahiren mevkii meriyete konulan 3867 numaralı kanun ve 2/14547 sayılı kararname hükümlerinin tatbiki neticesi olarak 1 Kânunusani 1941 tarihinden itibaren tasfiye haline konmuştur.

Satış birliğile şimdiye kadar aktedilmiş olan mukavelelerin kömür teslimine müteallik vecibeleri ve işbu vecibelerden doğacak hakları Ereğli Kömürleri işletmesi tarafından kabul olunarak kömür teslimatı işbu mukaveleler hükümlerine göre yapılacağından bu husus için alâkadarların Ereğli kömürleri işletmesine ve tasfiye tarihinden evvelki muameleler için dahi merkezi Zonguldakta bulunan, Hali tasfiyede Ereğli Havzası kömürleri satış birliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

Radyo sahiplerine
Her marka ve Modelde bozuk ve ayarsız Radyolar ve Pikoylar ucuz olarak sür'atle tamir edilir.
Adres: Sirkeci Polis Müdiriyeti karşısında büyük İsmail paşa Han No. 4. Telefon: 20553

Ereğli Kömürleri işletmesinden :

3780 numaralı kanuna müsteniden neşredilen 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden Ereğli Havzası Kömürleri satış birliği, 3867 numaralı kanun ve 2/14547 sayılı kararnamenin tatbiki neticesi olarak 1 Kânunusani 1941 tarihinden itibaren tasfiye haline konmuş olmasına binaen sözü geçen birlikle tasfiye tarihine kadar akdedilmiş olan mukavelelerin kömür teslimi vecibeleri ve işbu vecibelerden doğacak haklar işletmemiz tarafından devren ve naklen kabul edilmiştir. Binaenaleyh 1 Kânunusani 1941 tarihinden itibaren kömür teslimine müteallik talepler için Zonguldak'ta mahdut mes'uliyetli Ereğli Kömürleri işletmesi müessesesine müracaat edilmesi ilân olunur.

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bed. İlk temin.
693,30 52,00 Kadıköy itfaiye grubunun işgal etmekte olduğu binanın tamiri.
1650,00 123,75 İtfaiye kamyonlarına 3 adet karoseri imali.

Keşif bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif ve şartnameler zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 29/1/941 çarşamba günü saat 14 de daimî encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet ve 940 yılına ait Ticaret odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte daimî encümende bulunmaları. (193)

★

Büyükderede Maltızdere sokağı ile Yemişli sokağı kaldırımlarının tamiratında kullanılmak üzere lüzumu olan 300 metre mikâbı kaldırım taşı 2490 numaralı kanunun 43 üncü maddesinin son fıkrasına göre pazarlık satın alınacaktır. Tahmin bedeli 750 lira ve ilk teminatı 56 lira 25 kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 27/1/941 pazartesi günü saat 14 de daimî encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve 940 yılına ait ticaret odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte daimî encümende bulunmaları. (336)

M. M. Vekâletinden:
Kuleli, Maltepe, Bursa askerî liselerinin her üç sınıfına talebe alınıyor

1. — Kuleli, Maltepe, Bursa askeri liselerinin her üç sınıfına 1/Mart 941 de başlayacak olan yeni ders devresi için maarif liselerinden nakil suretile talebe alınacaktır.

2. — Alınacak talebenin , Türk ır kından olması, sıhhi muayenede sağlam çıkması ve istekli adedi ihtiyaçtan fazla olduğu takdirde yapılacak seçme sınavında kazanması ve kendi okullarında bu sene aldıkları ilk kanaat notlarının derecesi iyi olması şarttır.

3. — Bir sene tahsili terk edenler, her ne sebeple olursa olsun yaşını büyütmüş veya küçültmüş olanlar, yaşları, boyları ve ağırlıkları askeri liseler talimatında yazılı hadlere uygun olmayanlar kabul olunmazlar.

4. — Bu şartları taşıyan isteklilerin bulundukları yerlerin askerlik şubelerinden diğer kaydukabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmeleri ve buna göre de kaydukabul kâğıtlarını hazırlayarak 20/II. Kânun/941 den itibaren askerlik şubeleri yolile bu kâğıtları girmek istedikleri okullara göndermeleri ve okulların bulunduğu yerlerde bulunan isteklilerin de yine 20/ II Kânun/941 den itibaren doğruca okul müdürlüklerine müracaatları ilân olunur. «1679» «12114»

Çamlıca ve civarı güzelleştirme cemiyetinin

Senelik mutad kongresi 2/2/941 pazar günü saat 11 de Kısıklı Parti binasında yapılacağından âzaların teşrifleri rica olunur. İdare Heyeti

İzmit Harp silâh ve vasıtaları K. lığından:

Komutanlığımız inşaat işleri için bir mimar alınacağından II. kânun 941 nihayetine kadar askerlikle ilişiği olmayan isteklilerin lüzumlu vesikalarile İzmitte harp silâh ve vasıtaları K. lığına müracaatları. (276)